

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 3

[4269]-101

F. Y. B. Com. Examination - 2012

FUNCTIONAL ENGLISH

(Compulsory English)

(New 2008 Pattern)

Text Prescribed : *Reflections - I*

Edited by : *P. Bhaskaran Nair*

Geetha Rajeevan

G. Radhakrishna Pillai

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 60

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
- (2) Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Attempt any two of the following in about 100 words each : [12]

- (a) Why does Tagore ask the devotee to come out of the temple ?
- (b) Why did Sigaev decide not to kill his wife, her lover and himself at the end of the story ?
- (c) Comment on the romantic relationship between the mirror and the opposite wall.
- (d) Why do you think Mountbatten felt that Gandhiji would be on par with Buddha and Christ ?

Q.2) Attempt any three of the following in about 50 words each : [12]

- (a) How does Uncle Podger succeed to hang the picture ?
- (b) Why does Shakespeare compare the world with the stage and people with the players ?
- (c) What were the magic tricks performed by the conjurer ?
- (d) What is the message of 'Gather ye Rosebuds while ye may' ?
- (e) Write a note on the destruction caused by the tsunami in 'The Town by the Sea'.

[4269]-101

1

P.T.O.

Q.3) Attempt any two of the following : [12]

- (a) Write an essay on 'Employment Opportunities in Commerce'.
- (b) You and your friend are talking about India's performance in London Olympics. Write a dialogue on this topic.
- (c) Write a paragraph on the importance of Health Education.
- (d) Write a letter to your friend over the loss of his Motorcycle.

Q.4) Do as directed : (Any Six) [12]

- (a) Give short forms of the following words :
 - (i) laboratory
 - (ii) influenza
- (b) Use the following idioms in your own sentences as to bring out their meanings :
 - (i) fall on deaf ears
 - (ii) once upon a time
- (c) Make words by using the following prefixes :
 - (i) in _____
 - (ii) anti _____
- (d) Give synonyms for the following words :
 - (i) gather
 - (ii) spot
- (e) Give verb forms of the following words :
 - (i) education
 - (ii) product
- (f) Make adjectives from the following words :
 - (i) reflection
 - (ii) film
- (g) Give full forms of the following :
 - (i) S.B.I.
 - (ii) WHO

- (h) Fill in the blanks using suitable words given in the bracket and rewrite :
- (i) We wish you to _____ our invitation.
(except / accept)
- (ii) I know from _____ that you just can't convince her on this.
(experience / an experience)
- (i) Construct a meaningful sentence using the following words in any order :
idea, parents, approve of

Q.5) Do as directed : (Any Six)

[12]

- (a) If it rains _____.
[Complete the sentence appropriately.]
- (b) He attended the party.
[Change the voice.]
- (c) You will not go very close to watch the waterfall.
[Change into an imperative sentence.]
- (d) Delhi _____ is usually very hot in the summer.
[Complete the sentence using a suitable relative clause.]
- (e) The stranger said to the villagers, "Please, give me some food."
[Change the sentence into indirect speech.]
- (f) Millionaire models are rare enough.
[Add a question tag.]
- (g) He was _____ the highest spirits _____ Tuesday.
[Fill in the blanks with appropriate prepositions and rewrite.]
- (h) Wont it be any trouble.
[Punctuate the sentence and rewrite.]
- (i) Where have you kept the pen ? I have bought.
[Combine the sentences and rewrite.]

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 7

[4269]-102

F. Y. B. Com. Examination - 2012

FINANCIAL ACCOUNTING

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
 - (2) *Figures to the right indicate full marks.*
 - (3) *Use of calculator is allowed.*
-
-

Q.1) Objective type questions :

(a) State whether the following statements are **true** or **false** :
(Any Five) **[05]**

- (i) AS-1 is related to Valuation of Inventories.
- (ii) Surplus Capital Method is also called as Proportionate Capital Method.
- (iii) Receipt and Payment Account is a Nominal Account.
- (iv) Asset taken over by a Partner is debited to his Capital Account.
- (v) Del Cradre Commission is paid to Consignee on Credit Sales.
- (vi) The amount paid by Purchaser to the Vendor on the date of agreement of Hire-purchase, is called as Down Payment.
- (vii) The Balance on Account of Deceased Partner's Capital Account is transferred to Executor's Loan A/c.

- (b) Fill in the blanks with appropriate words from the brackets given : **(Any Five)** [05]
- (i) Deficiency on Account of Insolvent Partner should be shared in _____ ratio under Garnor v/s. Murray Decision.
[Profit and Loss, Capital, Equally]
- (ii) Donation received for construction of building is _____ Receipt.
[Capital, Revenue, Deffered Revenue]
- (iii) Hire-purchase Price is Cash Price of the Asset plus _____.
[Interest, Down Payment, Instalment Amount]
- (iv) On conversion of partnership firm into a limited liability company, the purchase consideration is paid by _____ to Partnership Firm.
[Purchasing Company, Bank, Creditors]
- (v) The Relationship of Consignor and Consignee is that of Principal and _____.
[Debtor, Creditor, Agent]
- (vi) Goodwill Written Off is _____ to Capital Account of all partners in new Profit and Loss Sharing Ratio.
[Debited, Credited, Added]
- (vii) School, Colleges, Non-government Organisations are the examples of _____.
[Co-operative Society, Joint Stock Company, Non-trading Organisation]
- (c) Write short notes : **(Any Two)** [14]
- (i) Difference between Hire-purchase and Instalment System
- (ii) Causes of Amalgamation of Partnership Firm
- (iii) Types of Receipts and Payments
- (iv) AS-6 (Depreciation Accounting)

Q.2) A, B and C shared profits and losses in the ratio of 2 : 1 : 1. They decided to dissolve the partnership firm on 31-12-2011 when their Balance Sheet was as follows :

Balance Sheet

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Capital A/c's. :		Cash	5,000
A	1,00,000	Debtors	90,000
B	55,000	Stock	85,000
C	25,000	Plant and Machinery	65,000
General Reserve	20,000	Land and Building	1,65,000
Income Tax	15,000		
Creditors	1,17,000		
Bills Payable	78,000		
	4,10,000		4,10,000

The assets realised as follows :

1st Instalment Rs. 15,000.

2nd Instalment Rs. 2,12,000

3rd Instalment Rs. 82,000

4th Instalment Rs. 58,000

Provide for Dissolution Expenses Rs. 5,000. The Actual Expenses were Rs. 3,000.

Prepare :

(a) Statement showing Surplus Capital

(b) Statement showing Distribution of Cash

[14]

OR

Q.2) A, B and C were partners sharing profits and losses in the ratio of 4 : 3 : 1 respectively. On 31 December, 2011 they agreed to convert their business into a limited liability company. On which date India Ltd. was formed to take over the running business of partnership firm when the Balance Sheet of the firm was as follows :

Balance Sheet

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Capital Accounts :		Land and Building	1,80,000
A – 2,00,000		Machinery	1,20,000
B – 1,50,000		Debtors	1,50,000
C – <u>1,30,000</u>	4,80,000	Stock	1,30,000
Loan from Bank	40,000	Cash	20,000
Sundry Creditors	80,000		
	6,00,000		6,00,000

The company took over the following assets at the valuation stated below :

Land and Building	Rs. 2,20,000
Machinery	Rs. 1,10,000
Debtors	Rs. 1,40,000
Stock	Rs. 1,20,000
Goodwill	Rs. 40,000

The company also agreed to take over creditors at Rs. 77,000 but not took over loan from Bank, which was totally paid by the partnership firm. The company paid purchase consideration as Rs. 3,36,000 in fully paid shares of Rs. 10 each and the balance in cash. The expenses amounted to Rs. 5,000 which was paid by the partnership firm. The partnership firm sold the shares received from the company in the market for Rs. 3,40,000.

Prepare :

- (a) Realisation A/c.
- (b) Partner's Capital A/c.
- (c) New Co. A/c.
- (d) Shares in New Co. A/c.
- (e) Cash A/c.

in the Books of Partnership Firm.

[14]

- Q.3) (A)** Sharad, Sadashiv and Sanjay were partners sharing profit and losses in the ratio of 2 : 2 : 1. Their Balance Sheet on 31-3-2011 was as follows :

Balance Sheet

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Capital A/cs :		Plant and Machinery	15,000
Sharad	20,000	Stock	20,000
Sadashiv	16,000	Debtors	15,000
Sanjay	14,000	Cash at Bank	5,000
Profit and Loss A/c.	10,000	Building	20,000
Creditors	15,000		
	75,000		75,000

Sanjay retired on 31-3-2011 and the following arrangements are to be made :

- (1) Goodwill of the firm be valued at Rs. 15,000.
- (2) Depreciate Plant and Machinery by 5%.
- (3) Building to be appreciated by 10%.
- (4) Provide for Bad and Doubtful Debts @ 5% on Debtors and Creditors allowed 2% discount.

You are required to prepare :

- (a) Revaluation A/c.
- (b) Capital A/c. of all partners.

Transfer Balance on Sanjay Capital A/c. to his Loan Account. **[08]**

- (B)** Bharat Colliary Company Ltd., leased coal mine to Bengal Company Limited for the period of 10 years. The rate of Royalty was decided at Rs. 2 per tonne and minimum rent at Rs. 15,000 every year. Shortworking if any can be recovered in first three years only. The production for four years was as follows :

2007 – 3,000 Tonnes
 2008 – 6,000 Tonnes
 2009 – 10,000 Tonnes
 2010 – 13,000 Tonnes

You are required to pass necessary journal entries in the books of Bengal Company Limited for all the four years. **[14]**

Q.4) Following is the Receipts and Payments Account of Deccan Swimming Pool for the year ended 31-12-2011 :

Receipts and Payments Account

Dr.			Cr.
Receipts	Amount (Rs.)	Payments	Amount (Rs.)
To Balance b/d.	7,400	By Bar Expenses	8,200
To Subscription	13,200	By Water Cleaning Expenses	3,600
To Donation for Buildings	50,000	By Printing and Stationery	1,400
To Sundry Income	1,000	By Construction of Buildings	40,000
To Match Receipts	1,400	By Match Expenses	1,140
To Locker Rent	3,000	By Salaries	8,000
To Bar Receipts	8,600	By Electricity	540
		By Investment in Govt. Securities	20,000
		By Balance c/d.	1,720
	84,600		84,600

Additional Information :

Particulars	As on 31-12-10	As on 31-12-11
Printing Materials	460	640
Outstanding Salaries	600	900
Outstanding Subscriptions	600	1,400
Outstanding Electricity	160	180
Outstanding Bar Expenses	2,200	3,400
Swimming Pool	1,40,000	1,30,000
Buildings	1,00,000	1,34,000

Prepare Income and Expenditure Account for the year ended 31-12-2011 and Balance Sheet as on that date. Donations for Building treated as Revenue Income.

[20]

OR

Q.4) (A) Ratanlal of Ratnagiri consigned 500 Boxes of Tea to Sohanlal of Shrirampur at the rate of Rs. 100 per box. Ratanlal paid Insurance and Transportation Rs. 780. Ratanlal drew bill of Rs. 10,000 on Sohanlal, which Sohanlal accepted and sent it back to Ratanlal. Ratanlal got the bill discounted with bank at Rs. 9,900. Sohanlal on Receipt of Consignment paid Rs. 180 for loading and unloading charges. He is to get 5% commission on total sales. Mr. Sohanlal sold 500 boxes of Tea at Rs. 150 per box. The balance was remitted by Bank Draft.

You are required to pass journal entries in the books of Ratanlal.

[10]

(B) Mr. Prakash purchased on 01-01-2007, a machine on Hire-purchase System. The cash price of the machine was Rs. 80,000. He paid Rs. 20,000 on the date of purchases and agreed to pay balance in four annual instalments of Rs. 20,000 each together with Interest. The vendor charged interest @ 12% p.a. Mr. Prakash decided to depreciated the Machinery @ 15% p.a. on Reducing Balance Method. The Accounts are closed on 31 December every year.

Prepare :

(a) Hire Vendor A/c.

(b) Machinery A/c.

in the books of Mr. Prakash.

[10]

Seat No.	
----------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-103

F. Y. B. Com. Examination - 2012

BUSINESS ECONOMICS (MICRO)

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks.
- (3) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q.1) Explain the Economic and Non-economic Goals of Firms. **[16]**

Q.2) Explain the Law of Variable Proportions. **[16]**

OR

Q.2) What is Demand Estimation ? Explain the Methods of Demand Estimation. **[16]**

Q.3) Answer in brief : **[16]**

- (a) State the Risk and Uncertainty Bearing Theory of Profit.
- (b) Discuss Modern Theory of Rent.

OR

Q.3) (A) State Concepts of Total Revenue, Average Revenue and Marginal Revenue. **[08]**

(B) Explain Concept of Price Discrimination. **[08]**

Q.4) What are the features of Perfect Competition ? Explain Short Run Equilibrium of a Firm under Perfect Competition. **[16]**

[4269]-103

1

P.T.O.

Q.5) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) Price Skimming
 - (b) Quasi Rent
 - (c) Collective Bargaining
 - (d) Motives of Liquidity Preference
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-103

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) आवश्यकता असेल तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र.1) व्यवसायसंस्थेची आर्थिक आणि आर्थिकेतर ध्येये स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) बदलत्या प्रमाणाचा नियम स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) मागणीचा अंदाज म्हणजे काय ? मागणी अंदाजाच्या पद्धती स्पष्ट करा. [16]

प्र.3) थोडक्यात उत्तरे लिहा : [16]

(अ) धोका व अनिश्चितता सिद्धांत सांगा.

(ब) खंडाच्या आधुनिक सिद्धांताची चर्चा करा.

किंवा

प्र.3) (अ) एकूण प्राप्ती, सरासरी प्राप्ती व सीमांत प्राप्तीच्या संकल्पना सांगा. [08]

(ब) मूल्यभेदाची संकल्पना स्पष्ट करा. [08]

प्र.4) पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये कोणती आहेत ? उद्योगसंस्थेचा पूर्ण स्पर्धेतील अल्पकालीन समतोल स्पष्ट करा. [16]

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन)

[16]

(अ) किंमतीची वरची पातळी

(ब) आभास खंड

(क) सामूहिक सौदाशक्ती

(ड) रोखता पसंतीचे हेतू

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 7]

[Total No. of Printed Pages : 5

[4269]-104

F. Y. B. Com. Examination - 2012

MATHEMATICS AND STATISTICS

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks.
- (3) Use of logarithmic tables and calculator is allowed.
- (4) Both the sections should be written in the same answer-book.

SECTION - I

Q.1) Attempt any four of the following : [2x4=08]

- (a) Find simple interest for 3.5 years at 15% p.a. on Rs. 1,600.
- (b) Explain Finite Set and Infinite Set.

(c) If $A = \begin{bmatrix} 2 & 4 \\ 6 & 3 \\ 1 & -10 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} 6 & -3 \\ 3 & -3 \\ -2 & 10 \end{bmatrix}$,

find $A + B$.

- (d) If $f(x) = 5x + 3$, find $f(0) + f(2)$.
- (e) What is Stock Exchange ?
- (f) Shade the region defined by the inequality :

$$3x + 6y \leq 18$$

Q.2) Attempt any three of the following : [5x3=15]

- (a) If Rs. 12,000 is invested for 5 years at 12% p.a., compounded every year, find the amount on maturity.
- (b) A camera worth Rs. 10,000 is purchased on instalment basis under 20 monthly instalment including interest at 18% p.a. Find Equated Monthly Instalment (EMI) by Monthly Reducing Balance Method. $[(1.015)^{20} = 1.3468]$

(c) Find inverse of following matrix :

(d) Evaluate :

(i) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{(x - 2)}$

(ii) $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 - 7x + 12}{(x - 3)}$

(e) What sum will amount to Rs. 2,480 in 2 years at 12% p.a. simple interest ?

Q.3) Attempt any three of the following :

[5×3=15]

(a) If $A = \begin{bmatrix} 4 & 1 \\ 6 & 2 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} 1 & 8 \\ -9 & 2 \end{bmatrix}$,

find $|A| + |B|$.

(b) A toy manufacturer produces two types of toys, dolls and guns each of which must be processed through two machines 'A' and 'B'. The maximum availability of machines 'A' and 'B' per day are 12 and 18 hours respectively. Manufacturing a doll requires 4 hours in machine 'A' and 2 hours in machine 'B', where as a gun requires 3 hours of machine 'A' and 6 hours of machine 'B'. If the profit per doll is Rs. 20 and gun is Rs. 50, formulate the LPP to maximize profit.

(c) If $y = (x + 3)(x - 3)$, find $\frac{dy}{dx}$.

(d) Which investment is better ? Justify :

6% at Rs. 96 or 9% at Rs. 72. [Face Value Rs. 100]

(e) A sum of money invested on simple interest amounts to Rs. 8,880 at the end of 4 years and Rs. 9,600 at the end of 5 years. Find the Principal Amount and Rate of Interest.

SECTION - II

Q.4) Attempt any two of the following : **[2×2=04]**

- (a) Define :
 - (i) Attribute
 - (ii) Variable
- (b) State any two properties of Coefficient of Correlation.
- (c) Calculate the Range and Coefficient of Range for the following data :
88, 52, 67, 38, 59, 46
- (d) Compute Median for the following series of observations :
125, 140, 110, 105, 130, 95, 115, 125, 85

Q.5) Attempt any three of the following : **[5×3=15]**

- (a) Describe the scope of statistics in the following fields :
 - (i) Economics
 - (ii) Management Sciences
- (b) Describe advantages of Sampling over Census.
- (c) Define Index Number and state uses of it.
- (d) Monthly consumption of electricity in units of six families in a city is given below. Compute coefficient of variation for it.
210, 207, 315, 320, 250, 240
- (e) The frequency distribution of marks obtained by 100 students in F. Y. B.Com. is given below :

Marks	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49
No. of Students	10	24	30	20	16

Answer the following questions :

- (i) State the type of classification.
- (ii) Find the class-mark of 3rd class.
- (iii) State the class boundaries of 5th class.
- (iv) Find the class width of 2nd class.
- (v) Find the number of students getting marks less than 30.

Q.6) Attempt any three of the following :

[5×3=15]

- (a) Compute Standard Deviation for the following data :

Marks	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50
No. of Students	3	7	25	20	5

- (b) Following is the frequency distribution of percentage of dividend declared by companies :

Divident %	10-15	15-20	20-25	25-30	30-35
No. of Companies	15	20	35	10	5

Find Mode.

- (c) For a set of 50 items, the mean and standard deviation are 60 and 3 respectively. For another set of 100 items, the mean and standard deviation are 63 and 4 respectively. Find the mean and standard deviation of combined group.

- (d) Given : $\sum P_1Q_0 = 1900$, $\sum P_0Q_1 = 1360$,
 $\sum P_1Q_1 = 1880$, $\sum P_0Q_0 = 1344$

Find Laspeyre's, Paasche's and Fisher's Price Index Number.

- (e) Obtain the Rank Correlation Coefficient for the ranks given by two judges in a contest :

Rank by Judge 'A'	3	6	2	4	5	1
Rank by Judge 'B'	4	5	2	3	6	1

Q.7) Attempt any one of the following :

[8×1=08]

- (a) Calculate Karl - Pearson's Coefficient of Correlation from the following data :

Demand in Tonnes	9	11	13	15	17	19	21	23
Supply in Tonnes	6	8	10	12	14	16	18	20

- (b) (i) Given the following data :

	Rainfall (in inches)	Yield (in quintals)
Mean	27	40
Standard Deviation	3	6

Correlation Coefficient = 0.8

Estimate the yield when rainfall is 29 inches.

(ii) Draw a Histogram for the following data :

Profit (in Rs.)	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80
No. of Shops	8	18	23	45	26

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 7]

[Total No. of Printed Pages : 5

[4269]-104

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) लॉग टेबल्स व कॅल्क्युलेटर वापरण्यास परवानगी आहे.
- (4) दोन्ही विभाग एकाच उत्तरपत्रिकेत सोडवावेत.
- (5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

विभाग - १

प्र.1) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : $\begin{bmatrix} 2 & 4 \\ 6 & 3 \\ 1 & -10 \end{bmatrix}$ [2x4=08]

(अ) रु. १,६०० रकमेचे द.सा.द.शे. १५ दशने ३.५ वर्षांचे सरळ व्याज काढा.

(ब) पुढील संज्ञा स्पष्ट करा : सांत संच व अनंत संच.

(क) जर $A = \begin{bmatrix} 6 & -3 \\ 3 & -3 \\ -2 & 10 \end{bmatrix}$, तर $A + B$ काढा.

(ड) जर $f(x) = 5x + 3$, तर $f(0) + f(2)$ काढा.

(इ) भांडवल बाजार (Stock Exchange) म्हणजे काय ?

(फ) खालील असमीकरणाने सिद्ध होणारे क्षेत्र दाखवा :

$$3x + 6y \leq 18$$

प्र.2) पुढीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा :

[5x3=15]

(अ) द.सा.द.शे. १२ दराने वार्षिक चक्रवाढ व्याज पद्धतीने ५ वर्षासाठी रु. १२,०००ची रास काढा.

(ब) रुपये १०,००० किंमतीचा कॅमेरा २० समान मासिक हप्त्याने विकत घेतला. जर व्याजाचा दर द.सा.द.शे. १८ असेल व व्याज आकारणी दरमहा कमी होणाऱ्या व्याज पद्धतीने असेल तर समान मासिक हप्ता किती ?
[1.015]²⁰ = 1.3468]

(क) सारणी चा सारणी व्यस्त काढा.

(ड) सोडवा :

(i) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{(x - 2)}$

(ii) $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 - 7x + 12}{(x - 3)}$

(इ) किती मुद्दलाची २ वर्षांत द.सा.द.शे. १२ दराने सरळ व्याजाने रास रु. २,४८० होईल ते काढा.

प्र.3) पुढीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा : $A = \begin{bmatrix} 3 & 6 \\ 1 & 4 \end{bmatrix}$

[5x3=15]

(अ) जर $A = \begin{bmatrix} 4 & 1 \\ 6 & 2 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} 1 & 8 \\ -9 & 2 \end{bmatrix}$,

तर $|A| + |B|$ काढा.

(ब) एक खेळणी उत्पादक बाहुल्या व बंदूका अशी दोन खेळणी बनवतो. प्रत्येक बाहुली व बंदूक बनवण्यासाठी मशीन 'अ' व 'ब' उपलब्ध आसाव्या लागतात. मशीन 'अ' व 'ब' प्रत्येक दिवशी अनुक्रमे १२ व १८ तास उपलब्ध असतात. एक बाहुली तयार करण्यासाठी मशीन 'अ'चे ४ तास तर मशीन 'ब'चे २ तास लागतात. एक बंदूक बनवण्यासाठी मशीन 'अ'चे ३ तास व मशीन 'ब'चे ६ तास लागतात. जर प्रत्येक बाहुली मागे रु. २० व बंदूकी मागे रु. ५०चा नफा होत असेल तर जास्तीत जास्त नफा होणारा रेषीय बंधन युक्त प्रश्न तयार करा.

(क) जर $y = (x + 3)(x - 3)$, तर $\frac{dy}{dx}$ काढा.

- (ड) कोणती गुंतवणूक फायदेशीर ते काढा :
६% दराने रु. ९६ किंवा ९% दराने रु. ७२. (दर्शनी मूल्य रु. १००)
- (इ) एका रकमेची रास ४ वर्षात रु. ८,८८०, तर ५ वर्षात रु. ९,६०० होते. यातील समान सरळ व्याजाचा दर व मुद्दल काढा.

विभाग - २

प्र.4) पुढीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा : [2x2=04]

- (अ) व्याख्या द्या :
- (i) गुणात्मक चल
(ii) संख्यात्मक चल
- (ब) सहसंबंध सहगुणकाचे कोणतेही दोन गुणधर्म लिहा.
- (क) खाली दिलेल्या माहितीसाठी आवाका आणि आवाक्याचा सहगुणक काढा :
८८, ५२, ६७, ३८, ५९, ४६
- (ड) पुढे दिलेल्या माहितीसाठी मध्यगा काढा :
१२५, १४०, ११०, १०५, १३०, ९५, ११५, १२५, ८५

प्र.5) खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा : [5x3=15]

- (अ) संख्याशास्त्राचे खालील क्षेत्रामध्ये असलेले महत्त्व स्पष्ट करा :
(i) अर्थशास्त्र
(ii) व्यवस्थापन शास्त्र
- (ब) नमूना पद्धती समग्र गणना पद्धतीपेक्षा कशी फायदेशीर आहे ते स्पष्ट करा.
- (क) निर्देशांकाची व्याख्या द्या आणि त्याचे उपयोग लिहा.
- (ड) एका शहरातील सहा कुटुंबाचा दर महिन्याचा विजेचा वापर एककात खालील प्रमाणे आहे. विचलनाचा सहगुणक काढा :
२१०, २०७, ३१५, ३२०, २५०, २४०
- (इ) एफ. वाय. बी. कॉम. मध्ये १०० विद्यार्थ्यांना मिळालेल्या गुणांची वारंवारिता विभागणी खाली दिलेली आहे :

गुण	०-९	१०-१९	२०-२९	३०-३९	४०-४९
विद्यार्थी संख्या	१०	२४	३०	२०	१६

खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (i) वर्गीकरणाची कोणती पद्धत आहे ते लिहा.
- (ii) तिसऱ्या वर्गाचा वर्गमध्य काढा.
- (iii) पाचव्या वर्गाच्या वाढीव वर्गमर्यादा लिहा.
- (iv) दुसऱ्या वर्गाचे वर्गांतर काढा.
- (v) ३० पेक्षा कमी गुण मिळविणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या काढा.

प्र.6) पुढीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा :

[5x3=15]

(अ) पुढील माहितीवरून प्रमाणित विचलन काढा :

गुण	०-१०	१०-२०	२०-३०	३०-४०	४०-५०
विद्यार्थी संख्या	३	७	२५	२०	५

(ब) पुढे कंपन्यांनी जाहिर केलेल्या लाभांशाची टक्केवारीची सारणी दिलेली आहे त्यावरून बहुलक काढा :

लाभांश %	१०-१५	१५-२०	२०-२५	२५-३०	३०-३५
कंपन्यांची संख्या	१५	२०	३५	१०	५

(क) ५० वस्तूंच्या एका संचाची सरासरी व प्रमाणित विचलन अनुक्रमे ६० आणि ३ आहे. तर दुसऱ्या संचाच्या $\sum p_1q_1$ वस्तूंची सरासरी व प्रमाणित विचलन अनुक्रमे ६३ आणि ४ आहे. यावरून एकत्रित संचाची सरासरी व प्रमाणित विचलन काढा.

(ड) पुढे दिलेल्या माहिती वरून लासपेअरचा, पाश्चेचा व फिशरचा किंमत निर्देशांक काढा :

$$\begin{aligned} \sum p_1q_0 &= 1900, & \sum p_0q_1 &= 1360, \\ &= 1880, & \sum p_0q_0 &= 1344 \end{aligned}$$

(इ) पुढे दिलेल्या माहितीसाठी प्राप्तांकाचा सहसंबंध सहगुणक दोन परीक्षकांनी दिलेल्या प्राप्तांका वरून काढा :

परीक्षक 'अ'चा प्राप्तांक	३	६	२	४	५	१
परीक्षक 'ब'चा प्राप्तांक	४	५	२	३	६	१

प्र.7) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा :

[8x1=08]

(अ) पुढील माहितीसाठी कार्ल-पिअरसनचा सहसंबंध सहगुणक काढा :

मागणी (टनामध्ये)	९	११	१३	१५	१७	१९	२१	२३
पुखटा (टनामध्ये)	६	८	१०	१२	१४	१६	१८	२०

(ब) (i) पुढील दिलेल्या माहितीसाठी :

	पर्जन्यमान (इंचामध्ये)	उत्पादन (क्विंटल प्रती एकर)
सरासरी	२७	४०
प्रमाणित विचलन	३	६

सहसंबंध सहगुणक ०.८ जर पर्जन्यमान २९ इंच झाले असेल तर उत्पादन काढा.

(ii) पुढील माहितीसाठी स्तंभालेख काढा :

नफा (रुपयांत)	३०-४०	४०-५०	५०-६०	६०-७०	७०-८०
दुकानांची संख्या	८	१८	२३	४५	२६

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 6]

[Total No. of Printed Pages : 3

[4269]-105

F. Y. B. Com. Examination - 2012

COMPUTER CONCEPTS AND PROGRAMMING

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*
- (3) *Both the sections should be written in the same answer-book.*

SECTION - I

Q.1) Attempt any four of the following :

[4x2=08]

- (a) Define Output Device. Give one suitable example.
- (b) What is Memory ? State its types.
- (c) Give any two uses of Computer in Commerce Education.
- (d) Name any four Websites which are related to Commerce.
- (e) Write any two features of Spreadsheet.
- (f) Define :
 - (i) Analog Computer
 - (ii) Digital Computer

Q.2) Attempt any four of the following :

[4x4=16]

- (a) Explain the different Generations of Computer.
- (b) What is E-commerce ? Write advantages of E-commerce.
- (c) Explain Floppy Disk as External Storage Devices.
- (d) Explain Control Panel used in Windows Operating System.
- (e) What is Electronic Data Interchange (EDI) ? Explain the benefits of EDI.
- (f) Write a short note on Power Point Presentation.

[4269]-105

1

P.T.O.

Q.3) Attempt **any four** of the following : **[4x4=16]**

- (a) What is Scanner ? Explain its types in detail.
- (b) Explain Search Engine with the help of an example.
- (c) Explain E-market along with its advantages and disadvantages.
- (d) Explain different features of MS-Excel in detail.
- (e) Explain in detail different characteristics of Computer.
- (f) What is requirement of Anti-virus Program ?

SECTION - II

Q.4) Attempt **any four** of the following : **[4x2=08]**

- (a) What do you mean by Account ?
- (b) Define Order Processing.
- (c) List important keys used in Tally.
- (d) What do you mean by Assessable Value ?
- (e) Define the terms :
 - (i) Asset
 - (ii) Liabilities
- (f) What do you mean by VAT Bill ?

Q.5) Attempt **any four** of the following : **[4x4=16]**

- (a) Explain the important features of Tally.
- (b) Explain the Balance Sheet with the help of suitable example.
- (c) Explain Concept of Order and Buyer Details.
- (d) How to create Debit Note in Tally ?
- (e) How to create Journal Voucher for TDS ?
- (f) What are the advantages of Computerized Accounting ?

Q.6) Attempt **any four** of the following :

[4x4=16]

- (a) Explain the Bank Reconciliation Statement.
 - (b) How to create Sales Order in Tally ?
 - (c) Explain Trading Account and Profit and Loss Account in Tally.
 - (d) Explain in detail the Concepts of Loading, Selecting and Shutting Company in Tally.
 - (e) Explain the Chart of Account.
 - (f) Explain the Billwise Details in Tally.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 6]

[Total No. of Printed Pages : 3

[4269]-105

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) दोन्ही विभाग एकाच उत्तरपत्रिकेत सोडवावेत.

विभाग - १

प्र.1) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा :

[4x2=8]

- (अ) Output Deviceची व्याख्या लिहा. त्याचे एक उदाहरण द्या.
- (ब) मेमरी म्हणजे काय ? त्याचे प्रकार कोणते ?
- (क) वाणिज्य शिक्षणामध्ये संगणकाचे कोणतेही दोन उपयोग सांगा.
- (ड) कोणत्याही चार वेबसाइट ज्या वाणिज्य शाखेशी निगडीत आहेत त्यांची नावे लिहा.
- (इ) स्प्रेडशीट (Spreadsheet)ची दोन वैशिष्टे सांगा.
- (फ) खालील व्याख्या लिहा :
 - (i) Analog Computer (संगणक)
 - (ii) Digital Computer (संगणक)

प्र.2) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा :

[4x4=16]

- (अ) वेगवेगळ्या पिढीच्या संगणकाचे विवरण करा.
- (ब) E-commerce म्हणजे काय ? त्याचे फायदे लिहा.
- (क) 'फ्लॉपी डिस्क' (Floppy Disk) हे बाह्य स्मरणकोशिका असे स्पष्टीकरण लिहा.

[4269]-105

5

P.T.O.

- (ड) विंडोज वापर प्रणालीमधील कन्ट्रोल पॅनलचा वापर सांगा.
- (इ) 'इलेक्ट्रॉनिक डेटा इंटरचेन्ज' (EDI) म्हणजे काय ? त्याचे उपयोग सांगा.
- (फ) पावर पॉइंटची थोडक्यात विवरण करा.

प्र.3) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : **[4x4=16]**

- (अ) Scanner म्हणजे काय ? त्याचा प्रकार लिहा.
- (ब) 'सर्च इंजिन'ची विवरण उदाहरणे देऊन लिहा.
- (क) ई-मार्केट (E-market)चे फायदे व तोटे देऊन विवरण लिहा.
- (ड) MS-Excelची वैशिष्ट्येची विवरण लिहा.
- (इ) संगणकाचे विविध गुणवैशिष्ट्ये लिहा.
- (फ) Anti-virus प्रोग्रामचे संगणकामध्ये उपयोग सांगा.

विभाग - २

प्र.4) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : **[4x2=08]**

- (अ) Account म्हणजे काय ?
- (ब) ऑर्डर प्रोसेसिंग (Order Processing) म्हणजे काय ?
- (क) टॅली या संगणक प्रणालीचे महत्त्वाची बटने (Keys) कोणती ?
- (ड) Assessable Value स्पष्ट करा.
- (इ) खालील व्याख्या लिहा :
 - (i) Asset
 - (ii) Liabilities
- (फ) VAT Bill म्हणजे काय ?

प्र.5) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : **[4x4=16]**

- (अ) टॅली या संगणक प्रणालीचे महत्त्वाची वैशिष्ट्ये सांगा.
- (ब) बॅलॅन्स शीटचे उदाहरणासह स्पष्टीकरण करा.
- (क) Order व Buyer Detailची संकल्पनाबद्दल विवरण द्या.
- (ड) टॅलीमध्ये डेबिट नोट (Debit Note) कशी तयार करतात ते लिहा.

- (इ) TDS साठी जर्नल व्हाउचर (Journal Voucher) कसे तयार करतात ते लिहा.
- (फ) संगणकीय जमाखर्च (Computerized Accounting)चे फायदे कोणते ते लिहा.

प्र.6) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा :

[4x4=16]

- (अ) Bank Reconciliation Statementचे विवरण लिहा.
- (ब) टॅलीमध्ये Sales Order कशी तयार करतात ते लिहा.
- (क) टॅलीमध्ये ट्रेडिंग अकाऊंट (Trading Account) व प्रॉफिट आणि लॉस अकाऊंट (Profit and Loss Account) कसे तयार करता ते लिहा.
- (ड) टॅलीमध्ये Loading, Selecting and Shutting Companyची विवरण करा.
- (इ) Chart of Account चे विवरण लिहा.
- (फ) Billwise Detailsचे विवरण लिहा.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-106

F. Y. B. Com. Examination - 2012

COMMERCIAL GEOGRAPHY

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Neat diagrams must be drawn wherever necessary.
- (3) Use of map stencils is allowed.

Q.1) Answer the following upto 20 words each : (Any Ten)

[20]

- (1) What is Natural Environment ?
- (2) What is Primary Economic Activities ?
- (3) What is meant by Resources ?
- (4) Write the definition of Commercial Geography.
- (5) Write any two names of trees in Equatorial Forest.
- (6) What is Truck Farming ?
- (7) What is Wind Energy ?
- (8) Mention main types of Trades.
- (9) Give any two names of Automobile Industries in India.
- (10) State any two National Parks in India.
- (11) Give any two advantages of Roads.
- (12) Give any two advantages of Dot Method.
- (13) Give any two factors of Industrial Location.

Q.2) Answer the following upto 50 words each : **(Any Two)** **[10]**

- (1) Factors of Natural Environment
- (2) Secondary Economic Activities
- (3) Tourist Centres in India
- (4) The Suez Route

Q.3) Answer the following upto 150 words each : **(Any Two)** **[20]**

- (1) Explain the Approaches to the Study of Commercial Geography.
- (2) Explain the location and characteristics of Plantation Agriculture.
- (3) Explain the Main Industrial Regions of India.
- (4) Explain the factors influencing Tourism.

Q.4) Answer the following upto 300 words each : **(Any Two)** **[30]**

- (1) Explain the nature and scope of Commercial Geography.
- (2) Explain the Non-conventional Energy Resources.
- (3) Explain the factors affecting Industrial Location.
- (4) Explain the Geographical Factors affecting International Trade.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-106

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- (2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
- (3) नकाशा स्टेन्सिल्स वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र.1) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी २० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही दहा)

[20]

- (1) नैसर्गिक पर्यावरण म्हणजे काय ?
- (2) प्राथमिक आर्थिक व्यवसाय म्हणजे काय ?
- (3) साधनसंपदा म्हणजे काय ?
- (4) व्यापारी भूगोलाची व्याख्या लिहा.
- (5) विषुववृत्तीय अरण्यातील कोणत्याही दोन वृक्षांची नावे लिहा.
- (6) बाजाराभिमुख शेती (ट्रक फार्मिंग) म्हणजे काय ?
- (7) पवन ऊर्जा म्हणजे काय ?
- (8) व्यापाराचे मुख्य प्रकार सांगा.
- (9) भारतातील कोणत्याही दोन वाहन उद्योगांची नावे लिहा.
- (10) भारतातील कोणत्याही दोन राष्ट्रीय उद्यानांची नावे सांगा.
- (11) रस्ते वाहतुकीचे दोन फायदे सांगा.
- (12) टिंब पद्धतीचे दोन फायदे सांगा.
- (13) उद्योगधंद्याच्या स्थानिकीकरणावर परिणाम करणारे दोन घटक सांगा.

प्र.2) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी ५० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही दोन) [10]

- (1) नैसर्गिक पर्यावरणाचे घटक
- (2) द्वितीय श्रेणीचे व्यवसाय
- (3) भारतातील पर्यटन स्थळे
- (4) सुएझ मार्ग

प्र.3) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी १५० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही दोन) [20]

- (1) व्यापारी भूगोलाच्या अभ्यासपद्धती स्पष्ट करा.
- (2) मळ्याच्या शेतीचे स्थान व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- (3) भारतातील मुख्य औद्योगिक विभागांचे स्पष्टीकरण करा.
- (4) पर्यटन व्यवसायावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

प्र.4) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी ३०० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही दोन) [30]

- (1) व्यापारी भूगोलाचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.
- (2) अपारंपारिक ऊर्जास्रोत स्पष्ट करा.
- (3) उद्योगधंद्याच्या स्थाननिश्चितीवर परिणाम करणारे घटकांचे स्पष्टीकरण करा.
- (4) आंतरराष्ट्रीय व्यापारावर परिणाम करणारे भौगोलिक घटक स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-107

F. Y. B. Com. Examination - 2012

CO-OPERATION

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) What is Co-operation ? Explain in details the Basic Principles of Co-operation. **[16]**

Q.2) Explain various types of Credit and Non-credit Co-operatives. **[16]**

OR

Q.2) Explain the role of Central and State Government in Co-operative Movement in India. **[16]**

Q.3) (A) What is Promoter ? Explain the role of Promoter in Co-operative. **[08]**

(B) Explain the powers and duties of Co-operative Registrar. **[08]**

OR

Q.3) (A) Explain Legal Procedure of Amendment of Bye-laws. **[08]**

(B) Explain Registration Procedure of Co-operative Society. **[08]**

Q.4) Explain various Laws relating to Non-agricultural Credit Co-operative Society. **[16]**

Q.5) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) Machalegan Committee Report
 - (b) Co-operative Leadership
 - (c) Responsibilities of Promoter in Relating to Registration
 - (d) Importance of Bye-laws
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-107

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) सहकार म्हणजे काय ? सहकाराची मूलतत्त्वे स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) पतसंस्था व बिगर पतसंस्थांचे प्रकार स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) भारतातील सहकार चळवळीतील केंद्र व राज्य सरकारची भूमिका स्पष्ट करा. [16]

प्र.3) (अ) प्रवर्तक म्हणजे काय ? प्रवर्तकाची सहकारातील भूमिका स्पष्ट करा. [08]

(ब) सहकार निबंधकाची अधिकार आणि कर्तव्य स्पष्ट करा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) उपविधी दुरुस्तीबद्दलच्या कायदेशीर प्रक्रिया स्पष्ट करा. [08]

(ब) सहकारी संस्था नोंदणीची प्रक्रिया स्पष्ट करा. [08]

प्र.4) बिगर कृषी पतसंस्थे विषयीचे विविध कायदे स्पष्ट करा. [16]

[4269]-107

3

P.T.O.

प्र.5) थोडक्यात टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन)

[16]

(अ) मॅक्लेगन समिती अहवाल

(ब) सहकारी नेतृत्व

(क) नोंदणी संदर्भातील प्रवर्तकाच्या जबाबदाऱ्या

(ड) उपविधीचे महत्त्व

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-108

F. Y. B. Com. Examination - 2012

DEFENCE BUDGETING, FINANCE AND MANAGEMENT

PAPER - I

DEFENCE ORGANISATION AND MANAGEMENT IN INDIA

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Answer in 20 words each : (Any Ten)

[20]

- (1) What do you mean by Defence Management ?
- (2) State any two Powers of the President in relation to the Armed Forces.
- (3) Write any two functions of the Border Security Forces.
- (4) Define Intelligence.
- (5) State the meaning of Artillery.
- (6) How you would like to define Air-power ?
- (7) State the meaning of Administrative Services in Military Organisation.
- (8) What do you mean by Perspective Strategy in Defence Planning ?
- (9) State the meaning of Mobilization of Defence Forces.
- (10) State any two limitations of Defence Management.
- (11) Write the meaning of Logistics Management.
- (12) Write any two relationship between Parliament and Armed Forces.
- (13) Write any two functions of National Security Council.

Q.2) Answer in 50 words each : (Any Two) [10]

- (1) Explain Defence Committee of the Cabinet.
- (2) Discuss Organisation of the Indian Navy.
- (3) Explain characteristics of Signal Corps.
- (4) Discuss the role of Army Medical Corps during peace period.

Q.3) Answer in 150 words each : (Any Two) [20]

- (1) Explain Modernization Programme of Indian Army after Independence.
- (2) Discuss the functions of Ministry of Defence.
- (3) Explain the role and limitations of Armored Corps.
- (4) Explain various types of Aircrafts in Indian Air Force.

Q.4) Answer in 300 words each : (Any Two) [30]

- (1) Write a critical note on Indian Intelligence Organisation.
- (2) Discuss the role and limitations of Indian Navy in maintaining India's National Security.
- (3) Explain Higher Defence Organisation in India.
- (4) Write a note on India's Second Line Defence.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-108

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) प्रत्येकी २० शब्दांत उत्तरे द्या : (कोणतेही दहा)

[20]

- (1) संरक्षण व्यवस्थापन म्हणजे काय ?
- (2) सशस्त्र सेनादलाच्या संदर्भातील राष्ट्रपतीचे कोणतेही दोन अधिकार नमूद करा.
- (3) सीमा सुरक्षादलाचे कोणतेही दोन कार्ये लिहा.
- (4) 'इन्टिलिजन्स' व्याख्या द्या.
- (5) 'तोफखाना' अर्थ नमूद करा.
- (6) हवाई सामर्थ्याची व्याख्या आपण कशी कराल ?
- (7) लष्करी संघटनातील प्रशासकीय सेवा म्हणजे काय ?
- (8) संरक्षण नियोजनातील प्रॉस्पेक्टिव्ह स्ट्रॅटेजी म्हणजे काय ?
- (9) संरक्षणदलांची गतिमानता म्हणजे काय ?
- (10) संरक्षण व्यवस्थापनाच्या कोणत्याही दोन मर्यादा नमूद करा.
- (11) पुरवठा व्यवस्थापनाचा अर्थ लिहा.
- (12) सशस्त्र सेनादल व संसद यांना जोडणाऱ्या कोणत्याही दोन घटकाची नांवे लिहा.
- (13) राष्ट्रीय सुरक्षा मंडळाची कोणतेही दोन कार्ये नमूद करा.

[4269]-108

3

P.T.O.

प्र.2) प्रत्येकी ५० शब्दांत उत्तरे द्या : (कोणतेही दोन) **[10]**

- (1) 'कॅबिनेटची डिफेन्स कमिटी' स्पष्ट करा.
- (2) 'भारतीय नौदलाची संघटना' याबाबत चर्चा करा.
- (3) सिग्नल क्राप्सची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- (4) शांतताकाळातील आर्मी मेडिकल क्राप्सच्या भूमिकेची चर्चा करा.

प्र.3) प्रत्येकी १५० शब्दांत उत्तरे द्या : (कोणतेही दोन) **[20]**

- (1) आराखड्याच्या स्वातंत्र्यानंतरचा भूदलाचा झालेला विकास स्पष्ट करा.
- (2) संरक्षण मंत्रालयाची कार्ये स्पष्ट करा.
- (3) आरमोर क्राप्सची भूमिका व मर्यादा स्पष्ट करा.
- (4) भारतीय हवाईदलातील विविध विमानांचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.4) प्रत्येकी ३०० शब्दांत उत्तरे द्या : (कोणतेही दोन) **[30]**

- (1) भारताची गुप्तचर यंत्रणा यावर टिकात्मक टिपण लिहा.
- (2) भारताची राष्ट्रीय सुरक्षा अबाधित राखण्यासाठी भारतीय नौदलाची भूमिका व मर्यादा याबाबत चर्चा करा.
- (3) भारताची उच्चस्तरीय संरक्षण संघटना स्पष्ट करा.
- (4) भारताचे दुय्यम संरक्षण संघटन यावर टिपण लिहा.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-109

F. Y. B. Com. Examination - 2012

BANKING AND FINANCE

(Fundamentals of Banking)

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Define Bank. Explain Evolution of Banking in India. **[16]**

Q.2) Explain Methods of Remittance. **[16]**

OR

Q.2) Explain Functional Classification of Banks. **[16]**

Q.3) (A) Explain Procedure of Opening Accounts. **[08]**

(B) Explain Balance Sheet of Commercial Bank. **[08]**

OR

Q.3) (A) Explain Kinds of Endorsement. **[08]**

(B) Explain Types of Cheques. **[08]**

Q.4) What is Credit Creation ? Explain the Multiple Credit Creation by Commercial Banks and its limitations. **[16]**

[4269]-109

1

P.T.O.

Q.5) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) Bank Liquidity and Profitability
 - (b) Importance of Technology in Banking
 - (c) Primary Functions of Banking
 - (d) KYC Norms and No Frill Account
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-109

मराठी रूपांतर

बँक व्यवसाय आणि वित्तपुरवठा

(बँक व्यवसायाची मूलतत्त्वे)

(नवीन २००८ पॅटर्न)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) 'बँक' व्याख्या द्या. बँक व्यवसायाची उत्क्रांती सविस्तर स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) पैसे पाठविण्याच्या पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) बँकाचे कार्यानुसार वर्गीकरण सविस्तर स्पष्ट करा. [16]

प्र.3) (अ) बँक खाती उघडण्याची कार्यपद्धती सविस्तर स्पष्ट करा. [08]

(ब) व्यापारी बँकेचा ताळेबंद सविस्तर स्पष्ट करा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) पृष्ठांकनाचे प्रकार स्पष्ट करा. [08]

(ब) धनादेशाचे प्रकार स्पष्ट करा. [08]

[4269]-109

3

P.T.O.

प्र.4) पतनिर्मिती म्हणजे काय ? व्यापारी बँकांची बहुगुणित पतनिर्मितीची प्रक्रिया व मर्यादा स्पष्ट करा. [16]

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणतेही दोन) [16]

- (अ) बँकेची रोखता व लाभप्रदता
 - (ब) बँक व्यवसायातील तंत्रज्ञानाचे महत्त्व
 - (क) बँकांची प्राथमिक कार्ये
 - (ड) ग्राहक परिचय प्रमाणके व मितव्यवहार खाते
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-110

F. Y. B. Com. Examination - 2012

MANAGERIAL ECONOMICS

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*
- (3) *Draw neat diagrams wherever necessary.*

Q.1) Explain characteristics and scope of Managerial Economics. [16]

Q.2) What is Elasticity of Demand ? Explain the types of Elasticity of Demand. [16]

OR

Q.2) What are MNCs ? Explain the role played by MNCs in the Development of Indian Economy. [16]

Q.3) (A) What is Income Elasticity of Demand ? [08]

(B) What are Exceptions to the Law of Demand ? [08]

OR

Q.3) (A) Explain Diversification Decision for Investment. [08]

(B) Explain Concept of Average Rate of Returns to Investment. [08]

Q.4) What is Cost-Benefit Analysis ? Explain steps in Cost-Benefit Analysis. [16]

[4269]-110

1

P.T.O.

Q.5) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) Concept of T.C. and M.C.
 - (b) Mergers
 - (c) Investment for Replacement
 - (d) Profit Maximization Objective of the Firm
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-110

मराठी रूपांतर

व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्र

(नवीन २००८ पॅटर्न)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) आवश्यक तिथे सुबक आकृत्या काढा.
- (4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्राची वैशिष्ट्ये व व्याप्ती स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) मागणीची लवचिकता म्हणजे काय ? मागणीच्या लवचिकतेचे प्रकार स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) आंतरराष्ट्रीय व्यवसाय संस्था म्हणजे काय ? भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या विकासात आंतरराष्ट्रीय व्यवसाय संस्थांचे योगदान स्पष्ट करा. [16]

प्र.3) (अ) मागणीची उत्पन्न लवचिकता म्हणजे काय ? [08]

(ब) मागणीच्या नियमाचे अपवाद लिहा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) गुंतवणूक संदर्भात विविधीकरणाचा निर्णय स्पष्ट करा. [08]

(ब) गुंतवणूकीचा सरासरी परतावा दर स्पष्ट करा. [08]

[4269]-110

3

P.T.O.

प्र.4) खर्च-लाभ विश्लेषण म्हणजे काय ? खर्च-लाभ विश्लेषणाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा. [16]

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणतेही दोन) [16]

- (अ) एकूण खर्च व सीमान्त खर्च संकल्पना
 - (ब) विलिनीकरण
 - (क) बदलासाठी गुंतवणूक
 - (ड) उद्योगसंस्थेचे महत्तम नफ्याचे उद्दिष्ट
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-111

F. Y. B. Com. Examination - 2012

OFFICE MANAGEMENT AND SECRETARIAL PROCEDURES

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Explain in details significance and barriers on Effective Communication. **[16]**

Q.2) State the importance of Office Layout. Explain in details the Principles of Office Layout. **[16]**

OR

Q.2) Define Planning of Office Work. State objectives and types of Planning of Office Work. **[16]**

Q.3) (A) State objectives of Maintaing Records. **[08]**

(B) Explain Methods of Training. **[08]**

OR

Q.3) (A) Explain various Methods of Indexing. **[08]**

(B) Explain Modern Appliances used in Office. **[08]**

Q.4) State Essentials of Valid Meeting. Explain various types of Meeting. **[16]**

Q.5) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) Advantages of Office Forms
 - (b) Functions of Office Manager
 - (c) Types of Office Manual
 - (d) Advantages of Office Automation
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-111

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) संदेशवहन प्रक्रियेचे महत्त्व आणि संदेशवहनात निर्माण होणारे विविध अडथळे स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) कार्यालय रचनेचे महत्त्व सांगा. कार्यालयीन रचनेची तत्त्वे विस्तृत स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) कार्यालय कार्य-नियोजनाची व्याख्या सांगा. कार्यालय कार्य-नियोजनाची उद्दिष्टे आणि प्रकार सांगा. [16]

प्र.3) (अ) दफ्तर व्यवस्थापनाची उद्दिष्टे सांगा. [08]

(ब) प्रशिक्षणाच्या पद्धती स्पष्ट करा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) सूचीकरणाच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा. [08]

(ब) कार्यालयात कोणती आधुनिक साधने वापरली जातात ते स्पष्ट करा. [08]

प्र.4) वैध सभेच्या आवश्यक बाबी सांगून विविध प्रकार स्पष्ट करा. [16]

[4269]-111

3

P.T.O.

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन)

[16]

- (अ) कार्यालयीन प्रपत्रांचे फायदे
 - (ब) कार्यालयीन व्यवस्थापकाचे कार्य
 - (क) कार्यालयीन माहिती पुस्तकेचे प्रकार
 - (ड) कार्यालय स्वयंचलीकरणाचे फायदे
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-112

F. Y. B. Com. Examination - 2012

ESSENTIALS OF E-COMMERCE

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Define Concept of E-commerce. Explain features and functions of it. **[16]**

Q.2) Define Internet. Explain its role in E-commerce. Explain common way to connect Internet. **[16]**

OR

Q.2) Explain problems and opportunities in E-commerce in India. **[16]**

Q.3) (A) Explain Types of E-commerce with suitable example. **[08]**

(B) Define E-finance. Explain Area of E-finance. **[08]**

OR

Q.3) (A) (a) Explain in brief Internet Relay Chat. **[08]**

(b) What is the Procedure of Opening E-mail Account on Internet ?

(B) Distinguish Market Place V/s. Market Space. **[08]**

Q.4) Define Electronic Market. Explain merits and demerits of Electronic Market. **[16]**

Q.5) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) E-distributor
 - (b) On-line Share Dealing
 - (c) Digital Signature
 - (d) E-shopping
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-113

F. Y. B. Com. Examination - 2012

CONSUMER PROTECTION AND BUSINESS ETHICS

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Define Consumer. State the scope and objectives of Consumer Movement. [16]

Q.2) Describe the background and need of Consumer Protection Act, 1986. [16]

OR

Q.2) Define Business Ethics and explain various responsibilities of Business towards Consumers. [16]

Q.3) (A) Explain the features of Standards of Weights and Measures Act, 1976. [08]

(B) Explain the term - 'Consumerism in India'. [08]

OR

Q.3) (A) Explain the Provisions of Standards of Weights and Measures Act, 1976. [08]

(B) Write a note on Challenges before Voluntary Consumer Organisations. [08]

Q.4) Explain the scope and features of Right to Information Act, 2005. [16]

Q.5) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) Limitations of Voluntary Consumer Organisation
 - (b) Problems of Rural Consumers
 - (c) Rights of Consumers regarding Weights and Measures
 - (d) Responsibilities of Consumers
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-113

मराठी रूपांतर

ग्राहक संरक्षण आणि व्यावसायिक नीतिमूल्ये

(नवीन २००८ पॅटर्न)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) ग्राहकाची व्याख्या सांगून ग्राहक चळवळीची व्याप्ती व उद्दिष्टे स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) ग्राहक संरक्षण कायदा, १९८६ची पार्श्वभूमी व आवश्यकता स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) व्यावसायिक नीतिमूल्ये म्हणजे काय ते सांगून व्यवसायाच्या ग्राहकांसंबंधी असणाऱ्या विविध जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा. [16]

प्र.3) (अ) वजनमाप परिमाण कायदा, १९७६ची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [08]

(ब) 'भारतातील ग्राहकवाद' - संकल्पना स्पष्ट करा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) वजनमाप परिमाण कायदा, १९७६ मधील तरतूदीचे थोडक्यात वर्णन करा. [08]

(ब) टिपा द्या : स्वयंसेवी ग्राहक संस्थांसमोरील आव्हाने [08]

प्र.4) माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ची व्याप्ती व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [16]

[4269]-113

3

P.T.O.

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन)

[16]

- (अ) स्वयंसेवी ग्राहक संस्थेच्या मर्यादा
 - (ब) ग्रामीण ग्राहकांच्या समस्या
 - (क) वजनमापासंदर्भातील ग्राहकांचे हक्क
 - (ड) ग्राहकांची कर्तव्ये / जबाबदारी
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-114

F. Y. B. Com. Examination - 2012

BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Explain in detail the Qualities of a Successful Entrepreneur. [16]

Q.2) What is Inflation ? Describe the causes and remedies of Inflation. [16]

OR

Q.2) Define the term Business Environment. Explain in detail the types of Business Environment. [16]

Q.3) (A) Write a detail note on Dynamics of Motivation. [08]

(B) Explain the role of Entrepreneurship. [08]

OR

Q.3) (A) Write a detail note on Maharashtra Centre for Entrepreneurship Development (MCED). [08]

(B) Write a detail note on National Institute for Small Industry Extension Training (NISIET). [08]

Q.4) Describe Entrepreneurial Career of Dr. Nilkanth Kalyani. [16]

[4269]-114

1

P.T.O.

Q.5) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) MITCON
 - (b) Importance of Entrepreneurship
 - (c) Entrepreneur and Non-entrepreneur
 - (d) Industrialisation and Economic Development
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-114

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न-पत्रिका पहावी.

प्र.1) यशस्वी उद्योजकांचे गुण सविस्तरपणे स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) चलनवाढ म्हणजे काय ? चलनवाढीची कारणे आणि उपाययोजना सविस्तरपणे वर्णन करा. [16]

किंवा

प्र.2) व्यावसायिक पर्यावरण या संज्ञेची व्याख्या द्या. व्यावसायिक पर्यावरणाचे प्रकार सविस्तरपणे विशद करा. [16]

प्र.3) (अ) प्रेरणांचे चलनशास्त्र यावर सविस्तर टीप लिहा. [08]

(ब) उद्योजकतेची भूमिका स्पष्ट करा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्र (MCED) यावर सविस्तर टीप लिहा. [08]

(ब) राष्ट्रीय लघुउद्योग विस्तार प्रशिक्षण संस्था (NISIET) यावर सविस्तरपणे टीप लिहा. [08]

प्र.4) डॉ. नीलकंठकीकल्याणी यांच्या उद्योजकीय कारकिर्दीचे वर्णन करा. [16]

[4269]-114

3

P.T.O.

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन)

[16]

(अ) मिटकॉन (MITCON)

(ब) उद्योजकतेचे महत्त्व

(क) उद्योजक आणि बिगर उद्योजक यामधील फरक

(ड) औद्योगिकीकरण आणि आर्थिक विकास

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-115

F. Y. B. Com. Examination - 2012

INSURANCE AND TRANSPORT

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Explain the Fundamental Principles of Life Insurance. [16]

Q.2) Explain advantages and limitations of various Modes of Transport. [16]

OR

Q.2) Explain State and Central Government Policies regarding Travel and Tourism. [16]

Q.3) (A) Explain Career Options in Insurance Business. [08]

(B) Explain need and importance of Transport. [08]

OR

Q.3) (A) Explain the role of Insurance in Logistic. [08]

(B) Explain the role of Tourism in Economic Development. [08]

Q.4) Explain the importance of Tourism Promotion in India. [16]

Q.5) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) Importance of Transport
 - (b) Scope of Tourism
 - (c) Working of Life Insurance Corporation
 - (d) Meaning and Scope of General Insurance
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-115

मराठी रूपांतर

विमा आणि वाहतुक

(नवीन २००८ पॅटर्न)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) आयुर्विम्याची मूलतत्त्वे स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) वाहतुकीच्या विविध प्रकारांचे गुण-मर्यादा स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) प्रवास व पर्यटनाच्या संदर्भातील राज्य व केंद्र सरकारची धोरणे स्पष्ट करा. [16]

प्र.3) (अ) विमा व्यवसायातील कारकिर्द संधी स्पष्ट करा. [08]

(ब) वाहतुकीची गरज व महत्त्व स्पष्ट करा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) लॉजिस्टिकमध्ये विम्याची भूमिका स्पष्ट करा. [08]

(ब) आर्थिक विकासात पर्यटनाची भूमिका स्पष्ट करा. [08]

प्र.4) भारतातील पर्यटनवृद्धीचे महत्त्व स्पष्ट करा. [16]

[4269]-115

3

P.T.O.

प्र.5) थोडक्यात टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन)

[16]

- (अ) वाहतुकीचे महत्व
 - (ब) पर्यटनाची व्याप्ती
 - (क) आयुर्विमा महामंडळाचे कामकाज
 - (ड) सर्वसाधारण विम्याचा अर्थ व व्याप्ती
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-116

F. Y. B. Com. Examination - 2012

MARKETING AND SALESMANSHIP

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) What is Marketing Organisation ? Explain various Forms of Marketing Organisation. **[16]**

Q.2) Explain the types of Distribution Channels alongwith their relative merits and demerits. **[16]**

OR

Q.2) Discuss the nature and scope of Marketing. State its importance in Developing Economy. **[16]**

Q.3) (A) State the Utility of Salesmanship. **[08]**

(B) Describe various Elements of Marketing Communication. **[08]**

OR

Q.3) (A) State the Difficulties of Rural Marketing. **[08]**

(B) State various types of Market Segmentation. **[08]**

Q.4) Discuss various Sales Promotion Techniques used for Consumers by a Marketing Company. **[16]**

Q.5) Write notes : **(Any Two)** **[16]**

- (a) Types of Packaging
 - (b) Features of Marketing Information System
 - (c) Factors Influencing Pricing Decision
 - (d) Advertising Budget
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-116

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) विपणन संघटन म्हणजे काय ? विपणन संघटनेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) वितरण साखळीचे प्रकार त्यांच्या संबंधित फायदे व मर्यादेसह स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) विपणनाचे स्वरूप व व्याप्ती यावर चर्चा करा आणि विपणनाचे प्रगतिशील अर्थव्यवस्थेमधील महत्त्व सांगा. [16]

प्र.3) (अ) विक्रयकलेची उपयोगिता सांगा. [08]

(ब) विपणन संदेशवहनाचे विविध घटक विशद करा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) ग्रामीण विपणनामधील अडचणी सांगा. [08]

(ब) बाजारपेठ प्रभागीकरणाचे विविध प्रकार सांगा. [08]

प्र.4) विपणन संस्थेकडून ग्राहकांसाठी वापरल्या जाणाऱ्या विविध विक्रयवृद्धी तंत्रांची चर्चा करा. [16]

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन)

[16]

- (अ) संवेष्टनाचे प्रकार
 - (ब) विपणन समाचार यंत्रणेची वैशिष्ट्ये
 - (क) किंमत निर्णयावर प्रभाव टाकणारे घटक
 - (ड) जाहिरात अंदाजपत्रक
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-117

F. Y. B. Com. Examination - 2012

FOUNDATION COURSE IN COMMERCE

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
- (2) Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Define the term Proprietor. Explain in detail the advantages and disadvantages of Proprietary Business. **[16]**

Q.2) Explain the Challenges before the Public Sector in the Context of Indian Economy. **[16]**

OR

Q.2) Explain in detail the recent trends in Banking Sector. **[16]**

Q.3) (A) Describe the role of Trade, Commerce and Industry. **[08]**

(B) Explain the functions of SEBI. **[08]**

OR

Q.3) (A) Role of Non-government Organisations **[08]**

(B) Explain the Role of NSDL. **[08]**

Q.4) Explain the functions of Indian Merchants Chamber, Mumbai. **[16]**

[4269]-117

1

P.T.O.

Q.5) Write short notes : (Any Two)

[16]

- (a) Features of Commodity Exchanges
 - (b) Features of Trade Associations
 - (c) Procedure followed in Commodity Exchanges
 - (d) Importance of Logistics
-

Seat No.	
----------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-117

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) एकल व्यापारी या संज्ञेची व्याख्या लिहा. एकल व्यापारी व्यवसायाचे फायदे आणि तोटे सविस्तर स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या संदर्भात सार्वजनिक क्षेत्रापुढील आव्हाने स्पष्ट करा. [16]

किंवा

प्र.2) बँकिंग क्षेत्रातील नवीन प्रवाह सविस्तर स्पष्ट करा. [16]

प्र.3) (अ) व्यापार, वाणिज्य आणि उद्योग यांच्या भूमिकांचे वर्णन करा. [08]

(ब) सेबीचे कार्ये स्पष्ट करा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) बिगर शासकीय संस्थांची भूमिका [08]

(ब) एन.एस.डी.एल.ची भूमिका स्पष्ट करा. [08]

प्र.4) इंडियन मर्चंट्स चेंबर, मुंबई या संस्थेची कार्ये स्पष्ट करा. [16]

प्र.5) टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन)

[16]

- (अ) वस्तू विनिमयाची वैशिष्ट्ये
 - (ब) व्यापारी मंडळांची वैशिष्ट्ये
 - (क) वस्तू विनिमयातील कार्यपद्धती
 - (ड) व्यूहरचनेचे (Logistics) महत्त्व
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 4

[4269]-118

F. Y. B. Com. Examination - 2012

PERSIAN GENERAL

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Define and illustrate any ten of the following :

[20]

- (۱) تشبیه
- (۲) تلمیح
- (۳) سوال و جواب
- (۴) مرآة النظر
- (۵) حسن تعلیل
- (۶) صنعت اشتقاق
- (۷) تجنیس مزیل
- (۸) لف و نشر
- (۹) تجنیس مکرر
- (۱۰) تجنیس ناقص
- (۱۱) رد العجز علی الصدر
- (۱۲) صنعت تعلیل
- (۱۳) تجاہل عارفانہ

Q.2) Define any two of the following :

[10]

(۱) مثنوی

(۲) غزل

(۳) قصیدہ

(۴) رباعی

Q.3) (A) Reproduce in your own words of any one of the following :

[10]

(۱) حکایت در توکل

(۲) حکایت جدوجہد

(۳) حکایت ماہی خنثی

(B) Write any one of the following :

[10]

(1) Style of Ameer Khusrau

(2) Style of Ghalib

(3) Life sketch of Saadi Shirazi

Q.4) (A) Explain any five couplets of the following into English, Urdu, Marathi or Persian :

[10]

(۱) توئی کافریدی زیک قطرہ آب

گہر پای روشن تراز آفتاب

(۲) عاقلی ، دیوانہ ای را داد پند

کز کہ چه بر خودی پسندی این گزند

(۳) خیالم سر گلزار رخ آن سیم تن وارد

نہ میل لالہ و ریحان ، نہ گلگشت چمن وارد

- (۴) ایں چہرہ زیبائی تو رشکِ بتانِ آزاری
 ہر چند و صفت می کنم در حسن زان بالاتری
- (۵) مرا بہ کار جہاں ہرگز التفات نبود
 رُخ تو در نظر من چنین خوش آراست
- (۶) من چہ دائم ، کان طیب اندر کجاست
 می شناسم یک طیب ، آنہم خواست
- (۷) روزی گزشت پادشاہی از گزرگی
 فریادِ شوق بر سر ہر کوی و بام خاست

(B) Translate any two of the following passage into
 English, Urdu, Marathi or Persian :

[12]

- (۱) روزی ہنگام بر آن خورشید کہ یوسف از انجامی گزرد
 چون گدائی بیرون آدما از صدای سم اسبان و نفیر چاو
 شان فریاد او بہ جای نمی رسید و کسی بہ حالش اعتنائی نمی
 کرد۔ از نومیدی دلش پارہ شد و بارد دو و رنج بہ محنت
 خانہ خود باز گشت و با پریشانی روی بہ بت آورد و او را
 اسد راہ خوش بختی خود خواند۔
- (۲) در مثال حکمائے ہند مذکورست کہ مورے کمر جہد بر بستہ
 بود و از تودہ خاکی کہ نقل آل آدمیاں را بکلفت میسر
 شدے ذرہ ذرہ می برد و بطرف دیگر میریخت مرنغے بر
 و گذر کرد۔ شخصے دید ضعیف و نحیف کہ بنشاط تمام دست
 و پائی می زد و در نقل کردن۔

(۳) قاضی فتویٰ داد کہ خون یکے از رعیت ریختن سلامت نفس
پادشاہ را روا باشد جلاد قصد کرد پسر سر سوئے آسمان بر
آورد و تبسم کرد ملک پرسید کہ دریں حالت چہ جائے
خندیدن ست گفت نازِ فرزند بر پدر مادر باشد و دعویٰ پیش
قاضی برند -

(۴) آورده اند کہ سلمان فارسی رضی اللہ عنہ در شہری امیر بود و
عادت و سیرت اودر ایام امارت و رسم ولایت بیچ تفاوت نہ
کرده بود بلکہ پیوستہ گلیم پوشیدی و پیادہ رفتی واسباب خانہ
خولیش خود تکلف کردی - روزی در میان بازار میرفت
مردے اسپست فریدہ بود -

(C) Translate the following unseen English passage into Persian,
Urdu or Marathi :

[08]

The real magic of India is rarely found in the big cosmopolitan cities visited by the tourists. It is performed mostly in the back country for the native population. Magic of this type is but seldom seen by western eyes and one must probe deep into out of the way places to find it.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 4

[4269]-119

F. Y. B. Com. Examination - 2012

ARABIC GENERAL - I

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Q.1) Translate into English or Urdu or Marathi any two of the following passages : [20]

(الف) مَرَحَبًا أَهْلًا بِوَقْتِ اللَّعِبِ

إِنَّهُ وَقْتُ الْهَنَا وَالطَّرَبِ -

وَاجِبَاتُ الدَّرْسِ لَا نُنْكِرُهَا

أَبَدًا بَلْ دَائِمًا نَذْكُرُهَا -

هُوَ فِي الْحَيَاةِ مُرْفَهُ وَمُنْعَمٌ

وَمُعَلِّمٌ يُنْبِكُ مَا لَا تَعْلَمُ -

يَطْوِي بِكَ الدُّنْيَا وَإِنَّكَ هَهُنَا

لَمْ تَنْتَقِلْ فَكَانَ رَأْسَكَ يَحْلُمُ -

مِصْرَ الْعَزِيزَةِ لِي وَطَنُ

وَهِيَ الْحِمَى وَهِيَ السَّكَنُ -

(ب) زَارَ خَلِيفَةُ مِنْ بَنَى الْعَبَّاسِ يَوْمًا وَزِيرَهُ فِي دَارِهِ
وَكَانَ لِلْوَزِيرِ وَلَدٌ نَجِيبٌ فَلَمَّا جَلَسَ . الْخَلِيفَةُ
أَجَلَسَ الصَّبِيَّ إِلَى جَانِبِهِ وَسَأَلَهُ ” أَدَارُ الْخَلِيفَةُ
أَحْسَنُ أَمْ دَارُ أَبِيكَ “ فَاجَابَ الصَّبِيُّ عَلَى الْفَوْرِ
” مَتَى كَانَ الْخَلِيفَةُ فِي دَارِي أَبِي فَدَارُ أَبِي أَحْسَنُ “
ثُمَّ آرَاهُ خَاتَمًا ثَمِينًا فِي خِنْصَرِهِ وَسَأَلَهُ ” هَلْ رَأَيْتَ
خَيْرًا مِنْ هَذَا الْخَاتَمِ “ فَقَالَ الصَّبِيُّ نَعَمْ أَلَيْدُ لَتِي
هُوَ فِيهَا خَيْرٌ مِنْهُ “ فَدهَشَ الْخَلِيفَةُ مِنْ حُسْنِ جَوَابِهِ
وَقَالَ لَهُ هَلْ تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ خَلِيفَةَ بَعْدِي .

(ج) كَانَ وَلَدٌ فَقِيرٌ جَالِسًا فِي الطَّرِيقِ يَا كُلُّ خُبْرًا . فَرَأَى
كَلْبًا نَائِمًا عَلَى بَعْدِ فَنَادَاهُ وَمدَّ لَهُ يَدَهُ بِقِطْعَةٍ مِنْ
الْخُبْزِ حَتَّى ظَنَّ الْكَلْبُ أَنَّهُ سَيُعْطِيهِ مِنْهُ لُقْمَةً فَقَرَّبَ
مِنْهُ لِيَتَنَاوَلَ الْخُبْزَ . فَضْرَبَهُ الصَّبِيُّ بِالْعَصَا عَلَى
رَأْسِهِ فَفَرَّ الْكَلْبُ وَهُوَ يَعْوَى مِنْ شِدَّةِ الْأَلَمِ . وَفِي
ذَلِكَ الْوَقْتِ كَانَ رَجُلٌ يُظَلُّ شُبَّاكِهِ وَرَأَى مَا فَعَلَ
الصَّبِيُّ . فَنَزَلَ إِلَى الْبَابِ وَمَعَهُ عَصَا خَبَّئَهَا وَرَاءَهُ
وَنَادَا الصَّبِيَّ وَابْرَزَلَهُ قِرْشًا . فَاسْرَعَ الصَّبِيُّ وَمدَّ
يَدَهُ لِيَأْ خُذَ الْقِرْشَ . ضْرَبَ الرَّجُلُ بِالْعَصَا عَلَى
أَصَابِعِهِ ضْرَبَةً جَعَلَتْهُ يَصْرُخُ أَكْثَرَ مِنَ الْكَلْبِ .

Q.2) (A) Translate into Arabic any **five** of the following sentences :

[10]

- (a) There is a students in the class-room.
- (b) The new teacher is a tall man.
- (c) On the window there is a curtain.
- (d) No, his college is closed.
- (e) In the fridge, there is an apple.
- (f) This bus is coming from the college.
- (g) The student is going to the school.

(B) Translate the following sentences into English : **(Any Five)**

[10]

- (١) هُوَ ذَاهِبٌ إِلَى بَيْتِ صَدِيقِهِ -
- (٢) تِلْكَ الْحَافِلَةُ ذَاهِبَةٌ إِلَى الْجَامِعَةِ -
- (٣) هَلْ مَدْرَسَتُكَ مُغْلَقَةٌ ؟
- (٤) مَا فَتَحَ الْفَرَّاشُ جَابَ الْفَصْلِ ؟
- (٥) وَالِدِي عَامِلٌ فِي غُرْفَتِهِ -
- (٦) رَئِيسُ الْقِسْمِ جَالِسٌ فِي مَكْتَبَةٍ -
- (٧) ذَلِكَ الْمُدْرَسُ مَشْغُولٌ -
- (٨) لَوْنُ سَيَّارَتِهِ جَمِيلٌ -

Q.3) Define and illustrate of the following :

[10]

- (١) حُرُوفُ الْهَجَاءِ
- (٢) الموصوف والصفة

Q.4) (A) Summarise **any two** of the following :

[10]

- (١) الحريق
- (٢) الشَّرِّ بِالشَّرِّ
- (٣) الطَّائِرُ وَالْبَنَاتُ .
- (٤) الْفَارُ .

(B) Write in Arabic **any two** of the following :

[10]

- (١) عَشْرَةُ الْفَاظِ لِلْبَنكِ .
- (٢) اشْهُورُ الْهَجْرِيَّةِ .
- (٣) أَيَّامُ الْأَسْبُوعِ .
- (٤) الْأَعْدَادُ .

(C) Write a letter in Arabic to the Company Manager :

[10]

اُكْتُبِ الرِّسَالَةَ فِي الْعَرَبِيَّةِ إِلَى مُدِيرِ الشَّرِكَةِ .

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 3

[4269]-120

F. Y. B. Com. Examination - 2012

ADDITIONAL ENGLISH

(New 2008 Pattern)

Text Prescribed : *The Joy of Reading Literature*

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) (A) Read the paragraph carefully and find the single words for each of the phrases given below : **(Any Four)** **[04]**

He had left his village without any previous thought or plan. If he had continued there he would have carried on the work of his forefathers - namely, tilling the land, living, marrying and ripening in his cornfield and ancestral home. But that was not to be. He had to leave home without telling anyone, and he could not rest till he left it behind a couple of hundred miles.

- (a) happening or existing before the one mentioned
- (b) relatives in the far past
- (c) making fully grown
- (d) belonging to one's ancestors
- (e) two things related in some way

(B) Fill in the blanks with correct form of verb given in the brackets :
(Any Two) [04]

(a) When the old lady _____ (return) to her flat, she saw at once that burglars _____ (break) in during her absence.

(b) But Gangu never _____ (greet) me like this. Probably he _____ (expect) me to bow to him.

(c) The place was _____ (desert) by the time the astrologer _____ (pick) up his articles and put them into his bag.

(C) Give antonyms of the following words : (Any Four) [04]

(a) absence

(b) inferior

(c) failure

(d) remarkable

(e) meaningful

(D) Give the meanings of the following words and use them in sentences of your own : (Any Four) [04]

(a) gratified

(b) outcome

(c) deny

(d) enhance

(e) moral support

Q.2) Answer **any one** of the following in detail : [16]

- (a) Attempt a character sketch of Gangu.
- (b) Describe the place where the astrologer set up his daily business.

Q.3) Answer **any one** of the following in detail : [16]

- (a) What are the main ideas expressed by the poet in 'Stopping by Woods on a Snowy Evening' ?
- (b) Discuss the significance of the title of the poem 'I, Too, Sing America'.

Q.4) Answer **any two** of the following in short : [16]

- (a) How do persons in the field of advertising earn their livelihood ?
- (b) Describe Pandit Nehru's vision of India of the future.
- (c) How had the Indian Education System trained Gopal ?
- (d) Describe the reaction of Jim on seeing Della with short hair.

Q.5) Answer **any two** of the following in short : [16]

- (a) Where are the bangle sellers carrying their wares ?
- (b) Comment on the rhyme scheme of the poem 'Sonnet 29'.
- (c) Write a brief note on Wordsworth's attitude towards nature in 'The World is Too much with US'.
- (d) How does the squirrel justify her place in the world ?

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 7]

[Total No. of Printed Pages : 4

[4269]-121

प्रथम वर्ष वाणिज्य परीक्षा - 2012

व्यावहारिक व उपयोजित मराठी

(नवीन २००८ पॅटर्न)

नेमलेली पुस्तके : (१) आत्मसंवाद

(२) व्यावहारिक मराठी

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना :

(1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर निबंध लिहा : (५०० शब्दांपर्यंत) [10]

(1) स्त्रीभ्रूणहत्या : एक सामाजिक समस्या

(2) भ्रष्टाचार आणि आपण

(3) पर्यावरण संरक्षण : काळाची गरज

(4) माणुसकीच्या शोधात (ललित)

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे सुमारे वीस शब्दांत लिहा : [10]

(1) आत्मचरित्र म्हणजे काय ?

(2) मराठीतील सुप्रसिद्ध पाच दलित आत्मकथनांची नावे लिहा.

[4269]-121

1

P.T.O.

- (3) सुनील गावसकर यांच्या 'सनी डेज' या आत्मचरित्रात कोणकोणत्या खेळाडूंचा उल्लेख आलेला आहे ?
- (4) माधव कोंडविलकरांची बदली कोणत्या गावी झाली होती ?
- (5) यशवंतराव चव्हाण यांनी कोणकोणती पदे भुषविली आहेत ?
- (6) सूर्यकांत मांडरे यांनी अभिनय केलेल्या कोणत्याही दोन चित्रपटांची नावे लिहा.
- (7) अनिल अवचट यांना प्रामाणिक शिक्षावाल्याने बक्षिस म्हणून काय मागितले ?
- (8) 'जगाच्या पाठीवर' या चित्रपटाची नायिका कोण आहे ?
- (9) जनाबाई गिन्हे यांची सोयरीक कुणाबरोबर पक्की झालेली असते ?
- (10) डॉ. अब्दुल कलाम यांचे बालपणापासूनचे कोणते स्वप्न असते ?
- (11) कामत यांच्या रेस्टॉरंटची नावे सांगा.
- (12) प्रताप पवार यांच्यावर कोणाकोणाचे संस्कार झाले ?
- (13) रशियाच्या मैत्रीमुळे आपल्या भारतात कोणता कारखाना सुरू झाला ?

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर पन्नास शब्दांत लिहा : [05]

- (1) मॉडर्नच्या होस्टेलमध्ये अनिल अवचटांनी कोणकोणत्या खोड्या केल्या ?
- (2) कामत यांच्या 'सत्कार' हॉटेलच्या यशाचे रहस्य कोणते ?

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर दीडशे शब्दांत लिहा : [10]

- (1) 'एका धाडसी अभिनेत्याबरोबरच सूर्यकांत मांडरे हे उत्तम वक्तेही होते' हे विधान 'किंचित वक्ता, किंचित लेखक' या पाठाच्या आधारे स्पष्ट करा.
- (2) डी. एड्.चा अभ्यासक्रम पूर्ण करताना जनाबाई गिन्हे यांना कोणत्या प्रतिकूल परिस्थितीला सामोरे जावे लागले ?

प्र.5) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा : [20]

- (1) तुमच्या शहरात साथीच्या रोगांचा प्रादुर्भाव झाल्याने प्रशासनाकडून नागरिकांना दिल्या गेलेल्या निवेदनाचा मसूदा तयार करा.
- (2) स्टेट बँक ऑफ इंडिया, शाखा जैतापूर या बँकेचे स्थलांतर नवीन इमारतीत झालेले असल्याने खातेदारांसाठी घोषणापत्रक तयार करा.
- (3) महाविद्यालयाच्या संगणक विभागासाठी ५० संगणकांची खरेदी करावयाची असल्याने त्यासाठी जाहीर निविदालेखन करा.
- (4) तुम्हांला पोलीस भरतीसाठी महाविद्यालयाचा टी.सी. हवा आहे. त्यासाठी अर्जलेखन करा.

प्र.6) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा : [10]

- (1) तुमच्या परिसरात नव्याने सुरु होणाऱ्या 'पॉप्युलर कॉम्प्युटर सेंटर' या संगणक प्रशिक्षण केंद्रासाठी आकर्षक माहितीपत्रक तयार करा.
- (2) पुढीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर वर्तमानपत्रासाठी जाहिरात तयार करा :
 - (i) १००% शुद्ध पाणी देणारा वॉटरफिल्टर
 - (ii) वाहन खरेदी कर्जासाठी बँकेची जाहिरात

प्र.7) खालील उताऱ्याचे एक तृतीयांश सारांशलेखन करून उताऱ्यास समर्पक शीर्षक द्या : [05]

लोकशाही सरकारात जनसंपर्क अधिकाऱ्याला/विभागाला सरकार आणि जनता यांच्या दरम्यान जणू एखाद्या पुलासारखे काम करावे लागते. सरकारचे काम बहुधा नोकरशाहीद्वारा केले जाते. कित्येक वेळा विधिमंडळ व्यवस्थापकीय अधिकारीवर्ग यांच्यामध्ये तणाव निर्माण होतो. राजकीय पक्षांमध्ये सतत सत्ता काबीज करण्यासाठी संघर्ष चालू असतो. त्यामुळे या सगळ्यांशी जुळून घेऊन काम करणे ही मोठी तारेवरची कसरत ठरते. सरकारी काम, सेवा यांची जनतेला माहिती देणे, नवा कायदा किंवा नियम अंमलात आणण्याआधी जनमत तयार करणे, सरकारी धोरण व कार्य यासंबंधी जनतेच्या मनात आपलेपणा व सहभागाची भावना उत्पन्न करणे, जनमत काय आहे,

याचा अंदाज लोकप्रतिनिधी व सरकारी पक्षांतील नेतेमंडळींना देणे, जनतेच्या निरनिराळ्या संघटना, मंडळे इ. मधील महत्वाच्या कार्यशील व्यक्तींशी संपर्क ठेवणे अशाप्रकारची कामे लोकशाही शासनव्यवस्थेत जनसंपर्क विभागाला करावी लागतात.
(शब्दसंख्या - १०५)

किंवा

My neighbour's wife is a clever woman. She can easily afford servants but she does not keep any. She very often stand at the gate of her house. When she sees some neighbour's going to the shops, she call out, "Milind, will you get me some potatoes ?" or "Radha, I haven't got any onions, buy some for me and some chillies too." She smiles sweetly at them and thanks them profusely when they bring her what she want. The only time she leaves the house is to see a film or to go on a shopping spree.

We can only wonder weather she does any cooking at all. It seems as if she gets her husband to do it, poor man !

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 3

[4269]-122

F. Y. B. Com. Examination - 2012

SANSKRIT

(अमरभारती)

(New 2008 Pattern)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 60

Q.1) Translate into English or Marathi **any two** from Section 'A' and **any two** from Section 'B' from the following passages : [20]

प्र.1) पुढीलपैकी 'अ' व 'ब' विभागातील (प्रत्येकी) कोणत्याही दोहोंचे इंग्रजी किंवा मराठीत भाषांतर करा : [20]

SECTION - A (विभाग - अ)

- (1) भो भो राजन्, आश्रममृगोऽयं न
हन्तव्यो न हन्तव्यः !
न खलु न खलु बाणः सन्निपात्योऽयमस्मिन्
मृदुनि मृगशरीरे पुष्पराशाविवाग्निः ।
क्व बत हरिणकानां जीवितं चातिलोलं
क्व च निशितनिपाता वज्रसाराः शरास्ते ॥
- (2) सा च तस्य महीपतेः रक्तमास्वादयन्ती सुखेन कालं नयमाना तिष्ठति । अन्येद्युश्च
तत्र शयने क्वचिद् भ्राम्यन्नग्निमुखो नाम मत्कुणः समायातः । अथ तं दृष्ट्वा
सा विषण्णवदना प्रोवाच । 'भो अग्निमुख, कुतस्त्वमत्रानुचितस्थाने समायातः ।
तद्यावान्न कश्चिद्धक्ति तावच्छीघ्रं गम्यताम्' इति ।

- (3) 'भो राजन् त्वाम् अर्थिजनकल्पद्रुमम् आगत्य अद्य दारिद्र्यगाधिमुक्तः अस्मि । अन्यश्च, अस्मिन्देशे सकलार्थिकल्पद्रुमं भवन्तं विलोक्य धनेश्वरनामा कश्चिद्राजा अस्माकं स्मृतिपथे उदेति । उत्तरस्यां दिशि ईशानभागे जम्बीरनगरे धनेश्वरनामा कश्चित् राजा अर्थिनां दारिद्र्य-दुःखनिवारणार्थं तेभ्यो धनं वितीर्णवान् । एकदा धनेश्वरेण माघशुक्लसप्तमीदिवसे वसन्तपूजायां कृतायां बहुदूरस्थाः अपि बहवः याचकाः समायातः ।

SECTION - B (विभाग - ब)

- (1) एतत्तु वचनं श्रुत्वा रामवक्त्राद्धिनिःसृतम् ।
शबरी दर्शयामास तावुभौ तद्धनं महत् ॥
पश्य मेघघनप्रख्यं मृगपक्षिसमाकुलम् ।
मतङ्गवनमित्येव विश्रुतं रघुनन्दन ॥
- (2) यद्येष धर्मस्तत्र न विद्यते हि किं सर्वथा तालुविशोषणेन ।
अद्येह धर्माणि विधत्स्व सूत तथापि जीवन् विमोक्ष्यसे हि ॥
एवमुक्तस्तदा कर्णो वासुदेवेन भारत ।
लज्जयावनतो भूत्वा नोत्तरं किञ्चिदुक्तवान् ॥
- (3) वासः काञ्चनपञ्जरे नृपकराम्भोजैस्तनुमार्जनं
भक्ष्यं स्वादुरसालदाडिमफलं पेयं सुधाभं पयः ।
पाठः संसदि रामनाम सततं धीरस्य कीरस्य मे
हा हा हन्त तथाऽपि जन्मविरपिक्रोडं मनो धावति ॥

Q.2) Explain with reference to the context **any one** from Section 'A' and **any one** from Section 'B' : [10]

प्र.2) 'अ' विभागातील कोणत्याही एकाचे व 'ब' विभागातील कोणत्याही एकाचे संदर्भासह स्पष्टीकरण करा : [10]

SECTION - A (विभाग - अ)

- (1) महोपकारं चाध्यक्षं प्रग्रहेणाऽभिपूजयेत् ।
(2) पुत्रमेवं गुणोपेतं चक्रवर्तिनमाप्नुहि ।

SECTION - B (विभाग - ब)

- (1) कच्चित्ते गुरुशुश्रूषा सफला चारुभाषिणि ।
(2) इत्थं राधावचनविजितः पातु वः कृष्णचन्द्रः ।

Q.3) Write a long answer of **any one** of the following from Section 'A' and **any one** from Section 'B' : [20]

SECTION - A (विभाग - अ)

- (1) Explain fully the story of 'मल्दविसर्पिणी'.
'मल्दविसर्पिणी' कथा पूर्णपणे स्पष्ट करा.
- (2) Critically appreciate the lesson 'गाणनिक्याधिकारः'.
'गाणनिक्याधिकारः' पाठाचे विवेचक रसग्रहण करा.

SECTION - B (विभाग - ब)

- (1) Write the summary of 'ऋणादानप्रकरणम्'.
ऋणादानप्रकरणाचा सारांश लिहा.
- (2) Explain the advise of 'शङ्कराचार्य' described in मोहमुद्गरस्तोत्र.
मोहमुद्गरस्तोत्रातील आचार्याचा उपदेश स्पष्ट करा.

Q.4) Write short note on **any one** from Section 'A' and **any one** from Section 'B' : [10]

प्र.4) 'अ' विभागातील कोणत्याही एकावर व 'ब' विभागातील कोणत्याही एकावर विवेचक टीप लिहा. [10]

SECTION - A (विभाग - अ)

- (1) Kavi Kālidās.
कवि कालिदास ।
- (2) द्वात्रिंशत्पुत्तलिका

SECTION - B (विभाग - ब)

- (1) समस्यापूर्ति:
- (2) Character sketch of 'जिजामाता'.
'जिजामाता' यांची व्यक्तिरेखा.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 4

[4269]-123

प्रथम वर्ष वाणिज्य परीक्षा - 2012

हिन्दी

(नवीन २००८ पैटर्न)

समय : 3 घण्टे]

[पूर्णांक : 70

पाठ्यपुस्तकें : (1) साहित्यधारा : गद्यसंग्रह

संपादक : पुणे विद्यापीठ, हिंदी अध्ययन मंडल

(2) साहित्यधारा : काव्यसंग्रह

संपादक : पुणे विद्यापीठ, हिंदी अध्ययन मंडल

सूचनाएँ :

(1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।

(2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं ।

प्र.1) (अ) निम्नलिखित में से किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिये : [06]

(1) गौरा गाय की मृत्यु कैसे हुई ?

(2) आशुतोष ने पाजेब की चोरी का अपराध क्यों स्वीकार किया ?

(3) ताजमहल की सुंदरता का परिचय दीजिये ।

(4) लेखक गुलाबराय साहित्यिक चोरों का वर्णन किन शब्दों में करते हैं ?

(आ) निम्नलिखित में से किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिये : [06]

(1) कवि निराला वीणावादिनी से कौन-सा वरदान माँगते हैं ?

(2) 'जन-जन का चेहरा एक' कविता के माध्यम से कवि विश्व लोक जीवन की किन समानताओं पर प्रकाश डालते हैं ?

(3) 'हिरोशिमा' कविता में कवि अज्ञेय ने युद्ध की विभिषिका को किन शब्दों में व्यक्त किया है ?

(4) 'पुरुष हो, पुरुषार्थ करो' कविता का भावार्थ स्पष्ट कीजिये ।

[4269]-123

1

P.T.O.

प्र.2) (अ) निम्नलिखित में से किन्हीं दो अवतरणों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिये : [06]

- (1) “मैं मरते-मरते बचा, तुझे अपने खेत की पड़ी है। पेट में ऐसा दरद हुआ, ऐसा दरद हुआ कि मैं ही जानता हूँ।”
- (2) “आदमी भी खुद तो कमजोर है, पर उसकी कीरत बड़ी है, उसका काम बड़ा है, टिकाऊ है। जो वह करता-गढ़ता-बनाता है, वह जल्दी नहीं मरता।”
- (3) “माँ तुम मुझे धोखा देकर यूँ चली जाओगी ? मेरा बनता काम बिगाड़ोगी ? जानती नहीं, साहब खुश होगा, तो मुझे तरक्की मिलेगी।”

(आ) निम्नलिखित में से किन्हीं दो अवतरणों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिये : [06]

- (1) “जर्जर हो जाता उसका तन !
ढह जाता असमय यौवन धन !
बह जाता तट का तिनका
जो लहरों से हँस-खेला कुछ क्षण !”
- (2) “क्या हार में क्या जीत में
किंचित नहीं भयभीत मैं
संघर्ष पथ पर जो मिले यह भी सही वह भी सही
वरदान माँगूँगा नहीं।”
- (3) “किन्तु भूख या क्षुधा नाम हो जिसका
ऐसी किसी व्याधि का पता नहीं हमको
सावधान महाराज,
नाम नहीं लीजिएगा
हमारे सामने फिर कभी।”

प्र.3) टिप्पणी लिखिये :

(अ) कुरुक्षेत्र में उत्सवपर्व । [04]

अथवा

(अ) ‘भोलाराम का जीव’ कहानी का व्यंग्य । [04]

(आ) ‘भारत देश’ की महिमा । [04]

अथवा

(आ) ग्रामयुवती का रूपसौंदर्य । [04]

(इ) निम्नलिखित में से किन्हीं छह प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्य में लिखिये : [06]

- (1) गौरा के बछड़े का नाम क्या था ?
- (2) मुन्नी ने तीन रुपए किस लिये बचाकर रखे थे ?
- (3) ताजमहल के निर्माण में कितने वर्ष लगे थे ?
- (4) हल्कू के खेत में कौन-से जानवरों का झुंड घुस आया था ?
- (5) 'दिल्ली में एक मौत' कहानी के लेखक का नाम लिखिये ।
- (6) कवि मैथिलीशरण गुप्त के अनुसार स्वार्थ और परमार्थ किसके बिना संभव नहीं है ?
- (7) कवि निराला किसके लिये नवीन स्वर माँग रहे हैं ?
- (8) हर जमाना बौनों को कैसे रखना चाहता है ?
- (9) 'हिरोशिमा' कविता में एक दिन सूरज कहाँ से निकला था ?
- (10) 'प्रेत का बयान' कविता में मास्टर से प्रश्न कौन पूछ रहा है ?

प्र.4) (अ) निम्नलिखित में से किसी एक पत्र का प्रारूप तैयार कीजिये : [06]

- (1) रमेश / रिमा जाधव, स्वामी समर्थ नगर, संगमनेर से एम. जे. महाविद्यालय, जलगाँव के प्राचार्य को हिंदी व्याख्याता पद के लिये आवेदन पत्र लिखता / लिखती है ।
- (2) कविता स्टेशनरी स्टोअर्स, विद्यानगर, नाशिक से मॉडर्न टॉय एजेन्सी, 555, एम.जी. रोड, मुंबई को खिलौनों के मूल्य के बारे में पूछताछ पत्र लिखता है ।

(आ) निम्नलिखित विज्ञापन अथवा वार्तालेखन का नमूना तैयार कीजिये : [06]

- (1) बाजार में आयी नयी स्कूटर का विज्ञापन ।
- (2) महाविद्यालय में संपन्न क्रीडा प्रतियोगिता का वार्तालेखन ।

(इ) निम्नलिखित में से किन्हीं छह वाक्यों को शुद्ध करके लिखिये : [06]

- (1) देश का महिमा अनंत है ।
- (2) उसने स्वयं अपनी आत्महत्या की ।
- (3) सड़क में भारी भीड़ लगी है ।
- (4) सभा में बहौत से लोग आये थे ।
- (5) गरम गाय का दूध स्वादिष्ट होता है ।
- (6) हिंदी वांगमय विश्व में अनूठा है ।
- (7) चोर के पिछे पुलिस पड़ी है ।
- (8) मेरे को पुस्तक देओ ।

प्र.5) (अ) निम्नलिखित में से किन्हीं सात शब्दों के पारिभाषिक शब्द लिखिये : [07]

- (1) Action
- (2) Capital
- (3) Cost
- (4) Discount
- (5) Gross
- (6) Import
- (7) Loss
- (8) Offer
- (9) Recovery
- (10) Tender

(आ) निम्नलिखित में से किसी एक विषय का कल्पना-विस्तार कीजिये : [07]

- (1) सादा जीवन उच्च विचार ।
- (2) दुःख भोगे बिन सुख कहाँ ।
- (3) चिंता चिंता समान है ।

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-124

F. Y. B. Com. Examination - 2012

GUJARATI

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

-
- પ્ર.૧) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો : [૧૬]
- (૧) આજની શિક્ષણપદ્ધતિ
(૨) તમે જોયેલું પર્યટક સ્થળ
(૩) પ્રદૂષણ : આજની સમસ્યા
(૪) તમને ગમતો ખેલાડી
- પ્ર.૨) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો સવિસ્તર ઉત્તર લખો : [૧૬]
- (૧) દ્વિરેફનું જીવન-કવન વર્ણવો.
(૨) દ્વિરેફની વાર્તાઓમાં જોવા મળતું સમાજનું દર્શન
- પ્ર.૩) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો સવિસ્તર ઉત્તર લખો : [૧૬]
- (૧) સુંદરમ્ની કવિતાઓમાં પ્રભુભક્તિ
(૨) સુંદરમ્ની કવિતાઓમાં સૌંદર્યવર્ણન
- પ્ર.૪) (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) [૦૮]
- (૧) જમનાનું દુઃખ
(૨) કંકુડી અને કાનિયા વચ્ચેનો પ્રેમ

- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) [૦૮]
- (૧) 'નવા વર્ષની ઉપાને' કાવ્યમાં કવિની માગણી
- (૨) 'ભવભવને ઘાટે કવિતા'માં કવિનો તલસાટ
- પ્ર.૫) (અ) પૂર્વાપર સંબંધ લખો : (એક પદ્ય - એક ગદ્ય) [૦૮]
- (૧) તારે થાળ મારું બધું જીવ્યું ભરું.
- (૨) બાળકની આતુર, તે આંખથી ઊઠેલું.
- (૩) એમાં શું રહ્યું છે તે ચૂસ ચૂસ કરે છે ?
- (૪) ધરતી તો કાંઈ ઓછું જ બોલવાની હતી ?
- (બ) સાસરે ગયેલાં તમારાં બહેનને લાગણી વ્યક્ત કરતો પત્ર લખો. [૦૮]
- અથવા**
- (બ) તમારી કોલેજમાં યોજાયેલ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમનો અહેવાલ તૈયાર કરો. [૦૮]
-

Seat
No.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-125

F. Y. B. Com. Examination - 2012

SINDHI

(Arabic)

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

سوال ۱- هيٺين مان ڪن به ڏهن سوالن جا جواب لکو: [20]

1. جانشيءَ کي ڪهڙا شوق هئا؟
2. ايشوري جو توائيڙ جي رکشا لال ديول وٽ ڇو بيهي ويئي؟
3. ورهاڱي وقت زبنيءَ ڪوورڊن شرما کي ڪهڙو آٿت ڏنو؟
4. پالڻو پنوهار ۽ مادوئي ڪهڙو عم ڪندا هئا؟
5. پتا جي ديهانت تي پرپتيءَ جي ماءُ کيس ڪهڙو مهڻو ڏنو؟
6. Mid-day اخبار ۾ شيوڪرام جي گم ٿيڻ جي خبر ڪيئن ڇپيل هئي؟
7. علي بيگ بلوچ ڏيئي ڪهڙي سلسلي ۾ آيو هو؟
8. ديپتيءَ جي گهر اچڻ تي پرپتيءَ کيس ڪيئن ڪياريو؟
9. شيوڪرام جي من جي اڀال ڪهڙي هئي؟
10. نرپت سنڀاليءَ کي ڪهڙي شردانجلي ڏني؟
11. راجيش جانشيءَ کي ڪٿي موڪلڻ چاهيو ۽ ڇو؟

[4269]-125

1

P.T.O.

12. امرڪوٽ تي اهو نالو ڪيئن پيو؟
 13. نسا جي پيءُ ليڪا کي چوڪري جي باري
 ۾ ڪهڙي جاڻ ڏني؟

- سوال 2 - هيٺين مان ڪن ٻه پن سوالن جا جواب
 هر هڪ لڳ ڀڳ 50 لفظن ۾ لکو:-
 [10]
1. نارائڻ شيام 'غزل' ۾ ڪهڙا ويچار پيش ڪيا آهن؟
 2. سادو ٽي. ايل. واسواڻي جو ڪيئن جي ڪهڙين وصفن
 جو بيان ڪيو آهي؟
 3. شاعر دلگير مرتيو لوف ۽ امر لوڪ مان
 ڪهڙو لوڪ بهتر سمجهيو آهي ۽ ڇو؟
 4. درشتي پيد جي ڪري ويچارن ۾ ڪيئن ٿي
 برائي آهي، سمجهايو.

- سوال 3 - هيٺين مان ڪن ٻه پن سوالن جا
 جواب تفصيلوار لکو:-
 [20]
1. 'مارئي هڪ ستياڻي عورت هئي' ڪيئن؟
 2. آرٽي جي ڪردار نگاري ڪريو.
 3. مينهن جي عجيب مهتا جو بيان ڪريو.
 4. پرڻيءَ جي دل ٺوٺ زمين مٿل ڪيئن هئي؟

- سوال 4 - هيٺين مان ڪن ٻه پن وڻين تي مضمون لکو:-
 [30]
1. اناٺ آشرم ۾ ٻه ڪلاڪ
 2. اڄ جو نينا
 3. منهنجو وڻندڙ ڏک
 4. ڪمپيوٽر جو زمانو

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-125

SINDHI

(Devnagari)

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

सुवाल-1) हेठियनि मां किन बि डहनि सुवालनि जा जवाब लिखो : [20]

- (1) जानकीअ खे कहिड़ा शौक हुआ ?
- (2) ईश्वरी जोतवाणीअ जी रिक्शा लाल देविल वटि छो बीहजी वेई ?
- (3) विरहाडे वक्ति ज़ेनीअ, गोवर्धन शर्मा खे कहिड़ो आथतु डिनो ?
- (4) पालणो पंवहारु ऐं माधूई कहीड़ो कमु कंदा हुआ ?
- (5) पिता जे देहान्त ते प्रीतीअ जी माउ खेसि कहिड़ो महिणो डिनो ?
- (6) Mid-day अखबार में शेवकराम जे गुम थियण जी खबर कीअं छपियल हुई ?
- (7) अली बेग बलोच डुबई कहिड़ो सिलसिले में आयो हो ?
- (8) दीप्तीअ जे घरि अचण ते प्रीतीअ खेसि कीअं खीकारियो ?
- (9) शेवकराम जे मन जी अबुलाखा कहिड़ी हुई ?
- (10) नरेश सन्तयाणीअ खे कहिड़ी श्रधान्जली डिनी ?
- (11) राकेश जानकीअ खे किथे मोकलणु चाहियो ऐं छो ?
- (12) अमर कोट ते इहो नालो कीअं पयो ?
- (13) निशा जे पीउ, लेखिका खे छोकरे जे बारे में कहिड़ी जाण डिनी ?

सुवाल-2) हेठियनि मां किन बि बिनि सुवालनि जा जवाब हरि हिकु लगभग 50 लफ़्जनि में लिखो : [10]

- (1) नाराङ्गण श्याम 'गज़ल' में कहिड़ा वीचार पेश कया आहिनि ?
- (2) दृष्टी भेद जे करे वीचारनि में बुराई कीअं थी अचे ?
- (3) साधू टी. एल. वास्वाणी जोगियुनि जे कहिड़युनि वस्फुनि जो बयान कयो आहे ?
- (4) शाङ्कर दिलगीर मृत्यू लोक ऐं अमर लोक मां कहिड़ो लोक बहिरर सम्झयो आहे ऐं छो ?

सुवाल-3) हेठियनि मां किन बि बिनि सुवालनि जा जवाब तफ़्सीलवार लिखो : [20]

- (1) 'मारुई हिक सत्याणी औरत हुई' कीअं ?
- (2) आरतीअ जी किरदार निगारी करियो.
- (3) मेंहिं जी अजीब ममता जो बयान करियो.
- (4) प्रीतीअ जी दिल ठोठि ज़मीन मिसल कीअं हुई ?

सुवाल-4) हेठियनि मां किन बि बिनि विषयनि ते मज़्मून लिखो : [30]

- (1) अनाथ आश्रम में ब कलाक
- (2) अजु जो नेता
- (3) मुंहिंजो वणंदड़ डिणु
- (4) कम्प्यूटर जो ज़मानो

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 5

[4269]-126

F. Y. B. Com. Examination - 2012

FRENCH

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
 - (2) *Use of dictionary is not allowed.*
-

Q.1) Écrivez un dialogue :

[10]

- (a) Mme. Julie Viau part en voyage d'affaires à Strasbourg. Elle demande à sa secrétaire de réserver une chambre pour 6 nuits à partir du 1 avril, à L'Hôtel NEIGE. Elle veut une chambre pour deux personnes. Rédigez ce dialogue de 7-8 répliques.

OU

- (b) Alice va habiter à Lyon pendant deux ans. Elle va dans une banque pour ouvrir un compte. Son salaire va être viré directement sur ce compte. Écrivez le dialogue avec l'employé.

Q.2) Écrivez une lettre :

[10]

- (a) Vous écrivez une lettre au directeur de la société <<Bizitech>> pour demander un emploi comme chef de personnel. Écrivez vos détails.

OU

- (b) Vous allez habiter à Paris pendant 2 ans. Vous cherchez un studio dans un bâtiment moderne. Demandez le loyer des appartements dans les quartiers différents.

Q.3) Traduisez en anglais :

[20]

- (a) Dans les auberges, le propriétaire ou la propriétaire fait la cuisine. Ils ont appris les recettes de leurs parents ou grands-parents. Ils les aiment comme ils aiment leur pays, leur région et leur métier. Dans leur menu, ou dans leur carte, vous trouvez des produits amoureusement cuisinés pour vous.

A Angers, Eric propriétaire du Saint Gourmand, 35 ans, et sa femme Carole, 32 ans, ont pour la cuisine la passion que d'autres ont pour la musique. Il n'a pas de spécialités. Tous ses plats sont des spécialités. Le midi, le repas d'affaires à 150• vous est servi en trois quarts d'heure.

L'employé : Vous voulez des espèces ou des chèques de voyage ?

Bernard : Je veux des espèces. Je veux aussi commander des chèques de voyages, en euros. C'est pour mon voyage en Allemagne aussi.

L'employé : Vous avez une pièce d'identité, s'il vous plaît ?

Bernard : Oui, voilà mon passeport. Vous pouvez préparer deux mille euros en travellers ?

L'employé : Oui, bien sûr. Pour lundi matin, ça va ? Passez à la caisse pour les espèces.

Bernard : Oui. Merci, monsieur.

Q.4) Compréhension :

Janine va dans une station-service.

Janine : Le plein, s'il vous plaît.

Le pompiste : Normal, super ou sans plomb ?

Janine : Sans plomb, s'il vous plaît.

Le pompiste : Vous voulez que je vérifie l'huile et l'eau ?

Janine : Oui, s'il vous plaît.

Le pompiste : Vous n'avez besoin ni d'eau ni d'huile.
Janine : Bon, je vous dois combien ?
Le pompiste : Le plein de sans plomb ! Ça fait 89•.
Janine : Voilà un billet de 100•. Je n'ai pas de monnaie, je suis désolée.
Le pompiste : Ça va Madame. Voilà 11•. Vous voulez un reçu ?
Janine : Oui, s'il vous plaît.
Le pompiste : Voilà, madame. Au revoir et bonne route.

(a) **Répondez aux questions suivantes :** [04]

- (i) Pourquoi Janine va-t-elle dans une station-service ?
- (ii) A-t-elle besoin de l'huile ?

(b) **Dites vrai ou faux :** [02]

- (i) Janine veut un reçu.
- (ii) Janine donne un billet de 500•.

(c) **Donnez l'infinitif :** [02]

- (i) dois
- (ii) voulez

(d) **Mettez à l'affirmatif :** [02]

Vous n'avez besoin ni d'huile ni d'eau.

Q.5) Grammaire et vocabulaire :

(a) **Mettez au pluriel :** [04]

- (i) Je cherche le supermarché.
- (ii) L'appartement est petit, mais confortable.

(b) **Mettez les verbes entre parenthèses au temps ou au mode indiqués :** [03]

- (i) Les clients (Chercher - présent) des magasins.
- (ii) Le directeur (prendre-futur) son courrier.
- (iii) Nous (commander - passé composé) le steak.

- (c) **Complétez avec des prépositions :** [02]
- (i) Il y a une belle maison _____ ce quartier.
 - (ii) J'aime ce cocktail _____ crevettes.
- (d) **Mettez au négatif :** [06]
- (i) Il change des euros en dollars.
 - (ii) Je voudrais parler au directeur.
 - (iii) Il y a un salon d'essayage.
- (e) **Trouvez l'objet direct :** [05]
- (i) Marc prend le train.
 - (ii) Albert commande la tarte.
 - (iii) Je ne veux pas manger ce fromage.
 - (iv) Moi, je prends le vin.
 - (v) Nicolas cherche la Maison de Vins.
- (f) **Dites vrai ou faux :** [05]
- (i) Au super marché on achète une raquette à la section "fromages".
 - (ii) Un habitant de l'Espagne est suisse.
 - (iii) Le directeur commercial d'une entreprise dirige les activités de ventes.
 - (iv) Pour prendre le train en France, il faut composer le billet.
 - (v) Pour acheter ou vendre une maison, vous allez chez l'agent de voyages.
- (g) **Choisissez la bonne réponse :** [05]
- (i) Dans les auberges, le _____ fait la cuisine.
 - (1) propriétaire
 - (2) serveur
 - (3) réceptionniste.

- (ii) Le directeur des ressources humaines dirige les activités de _____.
- (1) finances
 - (2) vente
 - (3) licenciements
- (iii) La fête du Travail, c'est le _____ mai.
- (1) 5
 - (2) 1
 - (3) 2
- (iv) Les chambres de commerce sont financées par la _____.
- (1) la taxe professionnelle payée par les industriels
 - (2) le gouvernement
- (v) Au supermarché vous achetez des _____ à la papeterie.
- (1) livres
 - (2) lampes
 - (3) jupes
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 5

[4269]-127

F. Y. B. Com. Examination - 2012

GERMAN

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Q.1) Beantworten Sie ZEHN der folgenden Fragen !

[20]

- (1) Ihr Freund hat Geburtstag. Was Wünschen Sie ihm ?
- (2) Wie viele Zimmer hat Ihre Wohnung ? Wie groß ist Ihre Wohnung ?
- (3) Was hat Ihre Schwester am Wochenende gemacht ?
- (4) Wie kann man nach Delhi fahren ?
- (5) Nennen Sie vier Nachbarländer von Deutschland !
- (6) Ich habe Zahnschmerzen. Was soll ich tun ?
- (7) Nennen Sie vier deutsche Industrien !
- (8) Was soll man zum Frühstück essen und trinken ?
- (9) Wielange dauert Ihre Prüfung ?
- (10) Ihre Kamera funktioniert nicht. Warum ?
- (11) Sie möchten gesund bleiben. Was machen sie ?
- (12) Wie heißt das deutsche Parlament ?
- (13) Seit wann ist Deutschland ein staat ?

[4269]-127

1

P.T.O.

Q.2) Lesen Sie den folgenden Text und beantworten Sie die Fragen !

Es gibt viele wichtige Städte in Deutschland, z. B. München, Berlin, Leipzig, Bonn, Frankfurt usw. Es gibt eigentlich zwei Städte mit dem Namen 'Frankfurt' in Deutschland eine liegt am Fluß am Main und die andere ist an der Oder. Frankfurt am Main ist viel wichtiger und berühmter als Frankfurt a.d. Oder.

Frankfurt am Main (637000) ist die größte Stadt in Bundesland Hessen. Frankfurt ist der wichtigste Banken - und Versicherungsort in Deutschland. Die Stadt hat auch den größten Flughafen der Bundesrepublik Deutschland. Auf diesem Flughafen landen und starten Flugzeuge aus aller Welt.

Heute bestimmen die Hochhäuser der Banken das Bild der Stadt. Daneben gibt es aber auch historische Gebäude. Frankfurt hat in der deutschen Geschichte oft eine wichtige Rolle gespielt. Im Dom wurden einige deutsche Kaiser gekrönt (crowned).

Frankfurt am Main ist auch der Geburtsort Goethes (1749). Goethe war ein bekannter Schriftsteller von Deutschland.

Seit 1240 ist Frankfurt Messestadt. Weltweit berühmt ist die Frankfurter Buchmesse; diese Messe findet jedes Jahr im Oktober statt. Die Stadt ist auch weltbekannt für ihre Museen und Kunstgalerien.

(A) Fragen : **[08]**

- (1) Was bestimmt heute das Bild von Frankfurt ?
- (2) Wofür ist Frankfurt bekannt ?
- (3) In welchem Bundesland liegt Frankfurt am Main ?
- (4) Suche zwei Städte und zwei Flüsse in Deutschland.

(B) Sind die folgenden Aussagen richtig oder falsch ? **[02]**

- (1) Der Flughafen in Frankfurt ist in Deutschland am größten.
- (2) Goethe war in Frankfurt geboren.

Q.3) (A) Übersetzen Sie den folgenden Text ins Englisch oder Marathi ! [10]

Weihnachten ist die schönste zeit in Deutschland. Man feiert das am 25 Dezember. Man feiert das Fest mit der Familie. Dieses Jahr feiern Herr und frau schönerr das Fest mit ihrem Sohn und ihren Eltern. Michael, ihr Sohn, Wohnt nicht mehr bei ihren Eltern, in Berlin. Seit einem Jahr studiert er Germanistik in Kassel, Aber er berucht sie zu Weihnachten. Dieses Mal möchte Herr Schönherr auch Familie, König einladen. Familie König wohnt ihnen gegenüber. Morgen Abend gibt es das Festessen. Herr und Frau Schönherr müssen noch einkaufen. Sie gehen zuerst zum Supermarkt und kaufen dort Getränke und Lebensmittel ein. Nach dem Einkaufen gehen sie direkt zum Bahnhof, denn sie müssen Michael vom Bähnhof abholen. Seine Freundin Lea aus der Schweiz begleitet ihn. Das ist eine Überraschung !

Am nächsten Nachmittag nach dem Kaffee und Kuchen findet die Bescherung statt. Es gibt Geschenke für alle. Von seinen Großeltern bekommt Michael eine Flugreise nach Indien. Das ist ein supertolles Geschenk, denn seit seiner kindheit träumt er davon. Beim Abendessen erzählt Herr König von seiner letzten Reise nach Indien.

(B) Übersetzen Sie ins Deutsche ! [10]

- (1) My dishwasher is quite new.
- (2) How much does this chair cost ?
- (3) The teacher explains the text to the students.
- (4) My uncle's flat is new.
- (5) I am waiting at the busstop.

Q.4) Grammatik und Wortschatz :

(A) Ergänzen Sie das Perfekt ? [05]

(losfahren, warten, sehen, diskutieren, gehen)

Gestern ____ ich einen film _____. Um 18 Uhr ____ ich von zu Hause _____. Mein Freund Jens ____ am kino auf mich _____. Dann ____ wir ins Kino _____. Nach dem Film ____ wir darüber viel _____.

(B) Bilden Sie die Fragen ! (nur dwei) [03]

- (1) Das Auto ist neu.
- (2) Ja, ich bin Politiker.
- (3) Im Mai fährt Sachin nach Frankreich.
- (4) Maria steht sonntags Um 9 Uhr auf.

(C) Ergänzen Sie die Modalverben ! (nur dwei) [03]

- (1) Ich gehe einkaufen. Aber zuerst _____ ich zur Bank (ATM) gehen.
- (2) Die Großmutter _____ die Zeitung lesen. Sie _____ aber ihre Brille nicht finden.
- (3) Im Zug _____ man nicht rauchen. Es ist gefährlich.
- (4) In Indien _____ man immer links fahren.

(D) Ergänzen Sie die Endungen ! (nur sechs) [06]

- (1) Sachin ist ein ____ toll ____ Cricketspieler.
- (2) Unsere Stadt hat jetzt ein ____ modern ____ Theater.
- (3) Möchten Sie dies ____ Klein ____ Schrank Kaufen ?
- (4) Welch ____ Kleid trägst du ? Dies ____ blaue.
- (5) Bitte, schreiben Sie Ihr ____ neu ____ Handy nummer auch !
- (6) D ____ groß ____ Wohnung hat nur einen Balkon.
- (7) Nach dem langweilig ____ Unterricht möchte ich ein interessant ____ Buch lesen.

(E) Ergänzen Sie die Personalpronomen ! (nur dwei) [03]

- (1) Kennst du den Jungen da ?
Nein, ich sehe ____ heute zum ersten Mal.
- (2) Wie findest du das Essen ?
Ich finde _____ lecker.
- (3) Und die Suppe ?
Ich finde _____ zu scharf.
- (4) Erich und Tina, ich rufe _____ morgen an. Ich muss jetzt gehen.

- (F) **Ergänzen Sie die richtigen verbformen ! (nur vier)** [02]
 (anrufen, sein, mögen, nehmen, arbeiten)
- (1) Wann _____ du mich ? Gegen 7 Uhr.
 - (2) Ihr _____ noch kinder.
 - (3) Was _____ Sie als Nachspeise ? Eis ?
 - (4) Nein, Eis _____ ich nicht.
 - (5) Mein Freund _____ 10 Stunden Pro Tag.
- (G) **Ergänzen Sie die Präpositionen : (nur vier)** [02]
- (1) _____ Brille Kann Michael nicht lesen.
 - (2) Diese CD ist _____ Kavin.
 - (3) Nächste Woche spielt Indien _____ Australien.
 - (4) Wir machen in Winter eine Reise _____ Südindien,
 - (5) _____ wieviel Uhr fängt die Prüfung an ?
- (H) **Bitte Ordnen Sie zu !** [02]
- (1) Wasch deine Kleider _____ mig enommen ?
 - (2) Hast du deinen Mantel _____ selbst angeschlassen.
 - (3) In der Schweiz gibt _____ doch selbst.
 - (4) Ich habe die was chmaschine _____ es vier Sprachen.
- (I) **Ergänzen Sie das richtige Wort ? (nur vier)** [02]
- (1) Fleisch kann man in _____ kaufen.
 - (2) In der _____ darf man nicht laut sprechen. Leute lesen hier Bücher.
 - (3) Geld kann man auf der _____ wechseln.
 - (4) Berlin ist die _____ von der Bundesrepublik Deutschland.
 - (5) Frühling, Sommer, Herbst und Winter sind die _____.
- (J) **Was passt nicht ?** [02]
- (1) Straße, Weg, Gasse, Nummer
 - (2) Stadt, Reichstag, Staat, Land
 - (3) dünn, groß, manchmal, schmal
 - (4) Deutsch, Spanisch, Italien, Türkisch

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 4

[4269]-128

F. Y. B. Com. Exmination - 2012

URDU

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

تمام سوالات لازمی ہیں -

سوال نمبر ۱ ذیل میں سے کوئی دس سوالات حل کریں۔ نشانات مساوی

[20]

ہیں ہر سوال کا جواب ایک یا دو جملوں کا ہونا چاہئے :

- (۱) افسانہ کے اہم اجزاء کون کون سے ہیں ؟
- (۲) افسانہ میں کردار نگاری کی کیا اہمیت ہے ؟
- (۳) افسانہ کس زبان سے اردو میں آیا ہے ؟
- (۴) ترقی پسند تحریک کی ابتداء کب ہوئی ؟
- (۵) 'انمول رتن' افسانہ کس کا ہے ؟
- (۶) علی عباس حسینی کے افسانوں کا محور کیا ہے ؟
- (۷) افسانہ 'اٹھارہ آنے' کا پس منظر بتائیے -
- (۸) عصمت چغتائی اپنے افسانوں میں کس کی نمائندگی کرتی ہیں ؟
- (۹) سہیل عظیم آبادی کے افسانوں کا مخزن کیا ہے ؟

P.T.O.

1

[4269]-128

(۱۰) کردار وحید کس افسانے کا کردار ہے؟ اس کردار کی

خاص بات کیا ہے؟

(۱۱) سوزِ وطن کس کے افسانوں کا مجموعہ ہے؟

(۱۲) کردار بنسی دھر کے ذریعہ پریم چند نے کیا بتانے کی

کوشش کی ہے؟

(۱۳) ’کالے صاحب‘ کس کا افسانہ ہے؟

سوال نمبر ۲ پریم چند اپنے افسانوں کے ذریعہ کیا پیغام دینا چاہتے ہیں؟

[10]

تفصیل سے لکھئے۔

یا

[10]

کسی ایک کردار کا جائزہ لیجئے :

(۱) الوپی دین

(۲) راحت

(۳) رائے صاحب

[10]

سوال نمبر ۳ (الف) کسی ایک افسانے کا فنی جائزہ لیجئے :

(۱) نمک کا داروغہ

(۲) جینے کے لیے

(۳) چوتھی کا جوڑہ

(ب) مختلف او۔بی۔سی۔ اسکارشپ کی معلومات کے لیے اپنے کالج کے پرنسپل صاحب کو درخواست لکھیں اور یہ گزارش کریں کہ حصول کا طریقہ فراہم کریں۔

[10]

یا

مقامی کارپوریٹر کو خط لکھیں اور اپنے محلوں میں صاف پانی فراہم کرنے کی گزارش کریں۔

[10]

سوال نمبر ۴ (الف) ذیل میں دی گئیں کوئی پانچ اصطلاحیں اردو میں لکھیں :

[05]

Instalment (۱)

Approval (۲)

Budget (۳)

Gesture Language (۴)

Deficit (۵)

Co-owner (۶)

Audit (۷)

Deduction (۸)

[02]

(ب) جملے کی قسمیں بتائیے اور مثال دیجئے :

[03] (ج) کوئی تین محاوروں کو جملوں میں استعمال کریں :

(۱) جوئے شیر لانا

(۲) لال پیلا ہونا

(۳) آنکھ بھر آنا

(۴) عیش عیش کرنا

(۵) کافور ہونا

[12] (د) کسی ایک عنوان پر مضمون لکھئے :

(۱) اولمپک کھیل اور ہماری کارکردگی

(۲) قومی یکجہتی

(۳) اُف! یہ گندگی

[08] (ھ) دیئے گئے انگریزی اقتباس کا سلیس اُردو میں ترجمہ کیجئے :

“Cotton Textile Industry is the oldest industry in our country. The largest number of cotton mills are located in the cotton-producing regions of Gujarat and Maharashtra. Mumbai in Maharashtra and Ahmedabad in Gujarat are the principal centres of this Industry. The other important centres of cotton textile mills are in Sholapur, Pune and Nagpur in Maharashtra”.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-129

F. Y. B. Com. Examination - 2012

FOUNDATION COURSE

(Restructuring)

(New 2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) What is Culture ? State and explain various characteristics of Indian Culture. **[16]**

Q.2) What are the causes of Rapid Growth of Population in India ? Suggest measures to Control the Increasing Population. **[16]**

OR

Q.2) What are the various Obstacles in achieving the Goal of National Integration in India ? Suggest measures to remove Obstacles. **[16]**

Q.3) (A) What is the importance of Religion in India ? **[08]**

(B) Write note on Human Values. **[08]**

OR

Q.3) (A) What are the Characteristics of Science ? **[08]**

(B) What is the importance of Agriculture in Indian Economy ? **[08]**

Q.4) Explain Concept of State, Government and Nation. **[16]**

[4269]-129

1

P.T.O.

Q.5) Write notes on the following :

[16]

- (a) Merits of Caste System
 - (b) Concept of Liberty
 - (c) Time Management
 - (d) Rule of Law
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 5]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-129

मराठी रूपांतर

पायाभूत अभ्यासक्रम

(पुनर्रचित)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक त्या-त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) 'संस्कृती' म्हणजे काय ? भारतीय संस्कृतीची वैशिष्ट्ये सांगून स्पष्ट करा. [16]

प्र.2) भारतातील वाढत्या लोकसंख्येची कारणे कोणती ? वाढत्या लोकसंख्येवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी उपाय सूचवा. [16]

किंवा

प्र.2) भारतातील राष्ट्रीय एकात्मता साध्य करण्यातील विविध अडथडे कोणते ? अडथडे दूर करण्यासाठी उपाय सूचवा. [16]

प्र.3) (अ) भारतात धर्माचे काय महत्त्व आहे ? [08]

(ब) मानवी मूल्ये यावर टीप लिहा. [08]

किंवा

प्र.3) (अ) विज्ञानाची वैशिष्ट्ये कोणती ? [08]

(ब) भारतीय अर्थव्यवस्थेत शेतीचे काय महत्त्व आहे ? [08]

[4269]-129

3

P.T.O.

प्र.4) राज्य, सरकार व राष्ट्र या संकल्पना स्पष्ट करा. [16]

प्र.5) टिपा लिहा : [16]

- (अ) जातीव्यवस्थेचे गुण
 - (ब) स्वातंत्र्याची संकल्पना
 - (क) वेळेचे व्यवस्थापन
 - (ड) कायद्याचे अधिराज्य
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-130

F. Y. B. Com. Examination - 2012

COMPUTER APPLICATION

(Vocational Course - I)

(New 2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Q.1) Answer the following : (Any Three)

[15]

- (a) Differentiate between DOS and Windows.
- (b) Explain any five features of MS Word.
- (c) Explain the uses of Internet in Modern World.
- (d) Explain Generation of Computer.

Q.2) Solve the following :

[10]

- (a) Convert from Binary to Decimal :
 - (i) $(11011100)_2$
 - (ii) $(10011101)_2$
- (b) Convert from Decimal to Hexadecimal :
 - (i) $(430)_{10}$
 - (ii) $(211)_{10}$
- (c) Binary Addition :
 $10011 + 1010$
- (d) Binary Subtraction :
 $11001 - 10011$
- (e) Binary Multiplication :
 1101×1110

Q.3) Write short notes : (Any Five)

[15]

- (a) Write features and tools used in MS Power Point
 - (b) Search Engine
 - (c) BCD
 - (d) E-mail
 - (e) Output Devices
 - (f) Storage Devices
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4269]-131

F. Y. B. Com. Examination - 2012

ADVERTISING, SALES PROMOTIONS AND SALES MANAGEMENT

PAPER - I

MARKETING COMMUNICATION (THEORY)

(Vocational Course-I)

(New 2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Explain the concept, nature and importance of Communication. [12]

OR

Q.1) What do you mean by Communication ? State importance of Communication in Marketing. [12]

Q.2) Explain the Process of Communication and state various Principles of Communication. [12]

OR

Q.2) What do you mean by Public Relations ? Explain the tools used in PR. [12]

Q.3) Write short notes : (Any Two) [16]

- (a) Event Management
- (b) Means of Communication
- (c) Communication Skills and Presentation
- (d) Problems in the Process of Communication

[4269]-131/1

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-132

F. Y. B. Com. Examination - 2012
TAX PROCEDURES AND PRACTICES
PAPER - I
INDIAN TAX SYSTEM
(Vocational Course-I)
(New 2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Answer in 20 words each : (Any Five)

[10]

- (a) What is the main purpose of Taxation in India ?
- (b) Define Tax.
- (c) What do you mean by Canon of Taxation ?
- (d) What do you mean by Tax Sharing ?
- (e) Define Direct and Indirect Tax.
- (f) State various Acts of Hindu Law.
- (g) Define Partner, Firm and Firm Name.

Q.2) Answer in 50 words each : (Any Two)

[08]

- (a) Give the difference between Direct and Indirect Taxes.
- (b) Write note on 'Income'.
- (c) Write down the 'Sources of Hindu Law'.
- (d) State any ten Inherent Powers of the Court.

Q.3) Answer in 150 words each : (Any Two) [10]

- (a) Write the provisions of Article 246 of the Constitution of India in respect of Subject Matters of Laws to be made ?
- (b) Write note on 'Administrative Set-up of Indian Tax System'.
- (c) State various Taxes of State Govt.
- (d) State the disadvantage of Indirect Taxes.

Q.4) Write long answer about 500 words : (Any One) [12]

- (a) State various Canons of Taxation and explain in detail each of them.
- (b) State various Schools of Hindu Law and explain each with reference to :
 - (i) Joint Family
 - (ii) Co-parcenary
 - (iii) Co-parcenary Property

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 3

[4269]-133

F. Y. B. Com. Examination - 2012

COMPUTER APPLICATIONS

(Theory)

(Vocational Course-II)

(New 2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) Draw a neat and labelled diagram wherever necessary.
- (2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Write syntax and give the following functions : (Any Five) [05]

- (a) getchar()
- (b) atoi()
- (c) strrev()
- (d) putchar()
- (e) printf()
- (f) clrscr()
- (g) strcpy()

Q.2) What will be the output of the following modules : (Any Four) [08]

- (a) main()
{
 char c=65;
 while (c<=70)
 {
 printf(“%d%c”, c, cj);
 c++;
 }
}


```

(b) main( )
    {
        int x = 300, y, z;
        if(x>=300)
            y = 400;
        z = 200;
        printf("\n%d%d", y, z);
    }

(c) main( )
    {
        int x = 1;
        while (x == 1)
            x = x - 1;
        printf("\n%d", x);
    }

(d) main( )
    {
        char j = 1;
        while (j <=255)
            {
                printf("%d, %c", j, j);
                j++;
            }
    }

(e) main( )
    {
        int i = 1;
        while (i <=10)
            {
                printf("\n%d", i);
                i++;
            }
    }

```

```
(f)  main( )
      {
          int 1 = 3, m = 4, n = 4;
          printf("ans=%d", (m > = n ? 100 : 200));
      }
```

Q.3) Write short notes : (Any Five) [15]

- (a) Flowchart
- (b) Keywords and Identifiers
- (c) Condition Statements in 'C'
- (d) Do while loop
- (e) Nested IF Condition
- (f) Strings

Q.4) Answer the following : (Any Three) [12]

- (a) Accept 3 digit number as input through keyboard, write a 'C' program to add the digits.
 - (b) What are Arrays and need of an Array ?
 - (c) Explain different types of Operators with example.
 - (d) What is Function and recursion in Function ?
 - (e) Write a C program to add all the odd numbers between 1 to 50.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 1

[4269]-134

F. Y. B. Com. Examination - 2012

ADVERTISING, SALES PROMOTIONS AND SALES MANAGEMENT

PAPER - II

ADVERTISING (THEORY)

(Vocational Course - II)

(New 2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) What do you mean by Advertising ? Assess the role of Advertising in the modern world. **[12]**

OR

Q.1) Define Advertising. Discuss the advantages of Advertising. **[12]**

Q.2) Explain different types of Advertising. **[12]**

OR

Q.2) State and explain different objectives of Advertising. **[12]**

Q.3) Write short notes : **(Any Two)** **[16]**

- (a) Advertising Budget
- (b) Careers in Marketing
- (c) Sales Promotion
- (d) Appeals used in Advertising

[4269]-134/1

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4269]-135

F. Y. B. Com. Examination - 2012

TAX PROCEDURES AND PRACTICES

PAPER - II

STATE SALES TAX AND CENTRAL SALES TAX

(Vocational Course - II)

(New 2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Answer the following in 20 words each : (Any Five) [10]

- (1) What is meant by 'Tax Free Goods' ?
- (2) What is 'VAT' ? Discuss its advantages.
- (3) Who is 'Dealer' under M.VAT Act ?
- (4) What are the provisions of Sec. 3(4) of M.VAT Act ?
- (5) What constitute 'Business' under M.VAT Act ?
- (6) Explain the term 'Declared Goods' under CST Act.
- (7) What are the Form for Application of Registration under M.VAT Act and C.S.T. Act ?
- (8) What is meant by Documents of Title of Goods ?
- (9) Explain the 'Sales Out Side the State' under C.S.T. Act.
- (10) What is provided by Entry 92A of List I of Schedule VII of Indian Constitution ?

Q.2) Answer the following in 50 words each : **(Any Two)** **[08]**

- (a) Explain the term 'Sale' under M.VAT Act.
- (b) Which Sales are not liable to Tax under the M.VAT Act ?
- (c) What is meant by 'Registration' ? Who and when Liable for Registration under CST Act ?
- (d) Discuss the scheme and objects of CST Act, 1956.

Q.3) Answer the following in 150 words each : **(Any Two)** **[10]**

- (a) What is 'Return' under M.VAT ? Who and when is required to submit returns ?
- (b) What is meant by 'Schedule' under M.VAT Act ? Enumerate Schedules with Rate of Tax under M.VAT.
- (c) What is meant by Sales in the Course of Inter-state Trade and Commerce under C.S.T. Act, 1956 ?
- (d) Explain the term 'Appropriate State' under CST Act.

Q.4) Write long answer : **(Any One)** **[12]**

- (a) Enumerate Constitutional Provisions for Enactment of State Sale Tax and Central Sales Tax Act.
 - (b) Who is Commissioner ? How is he appointed ? Enumerate and discuss his powers and duties.
-